

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Tájékoztató

**a gyermekek után járó
ellátásokról**

Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

2007

2007

Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály
Felelős szerkesztő: Dr. Veres Gábor

A **Minisztérium** postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

A **Minisztérium** központi telefonszáma
475-5800 (Akadémia u. ép.)
472-8000 (Alkotmány u. ép.)

Az **Ügyfélszolgálati Iroda** elérhetőségei:

Címe: Budapest, V. Akadémia u. 3.

Ügyfélfogadási idő: hétfőtől-csütörtökig	9-15 óráig
pénteken	9-13 óráig

Telefonszáma:
331-1394
475-5860; 475-5861

A **Minisztérium honlapjának** címe:
www.icsszem.hu

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	3
GYERMEKEK UTÁN JÁRÓ ELLÁTÁSOK, KEDVEZMÉNYEK.....	4
I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK	5
CSALÁDI PÓTLÉK	6
GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK.....	12
<i>A gyermekgondozási segély (GYES)</i>	12
<i>A gyermeknevelési támogatás (GYET)</i>	17
<i>Anyasági támogatás</i>	19
II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI FORMÁK (CSALÁDI PÓTLÉK, GYES, GYET, ANYASÁGI TÁMOGATÁS) KÖZÖS SZABÁLYAI	21
A GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK KÖZÖS SZABÁLYAI	21
III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK...29	
A TERHESSÉGI-GYERMEKÁGYI SEGÉLY	29
A GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ	32
A GYERMEKÁPOLÁSI TÁPPÉNZ	41
A GYERMEK UTÁN JÁRÓ SZABADSÁG	41
A GYERMEK UTÁN JÁRÓ PÓTSZABADSÁG	41
GYERMEKE SZÜLETÉSEKOR AZ APÁNAK JÁRÓ MUNKAIDŐ-KEDVEZMÉNY	42
CSALÁDI ADÓKEDVEZMÉNY	42
IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI.....43	
RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY.....	43
PÉNZBELI TÁMOGATÁS	45
KIEGÉSZÍTŐ GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS	45
RENDKÍVÜLI GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS	47
GYERMEKTARTÁSDÍJ MEGELŐLEGEZÉSE	47
ÉTKEZÉSI TÉRÍTÉSI DÍJKEDVEZMÉNY.....	48
INGYENES TANKÖNYVELLÁTÁS	48
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK.....	49

V. GYERMEKEK UTÁNI ELLÁTÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK KEDVEZMÉNYEI.....53

GYERMEKNEVELÉS MELLETT FOLYTATOTT TANULMÁNYOKAT ÉRINTŐ KEDVEZMÉNYEK.....	53
<i>Mikor igényelhető a felsőoktatásban kedvezmény, mentesség?</i>	53
<i>A munkaügyi központok támogatott képzései</i>	53
MUNKAADÓ ÁLTAL IGÉNYELHETŐ KEDVEZMÉNY A GYERMEKÉT NEVELŐ, GONDOZÓ SZÜLŐ UTÁN.....	54
ÉLETKEZDÉSI TÁMOGATÁS (BABAKÖTVÉNY).....	55

VI. A TARTÓSAN BETEG, ILLETVE SÚLYOSAN FOGYATÉKOS GYERMEKEK UTÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ ELLÁTÁSOK.....58

ÁPOLÁSI DÍJ.....	58
KÖZGYÓGYELLÁTÁS	62
KÖZLEKEDÉSI TÁMOGATÁS	63
GÉPKOCSI-SZERZÉSI TÁMOGATÁS	63
PARKOLÁSI IGAZOLVÁNY	64
UTAZÁSI KEDVEZMÉNY	64

A MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉKRA JOGOSÍTÓ BETEGSÉGET VAGY FOGYATÉKOSSÁGOT MEGÁLLAPÍTÓ IGAZOLÁS KIADÁSÁRA JOGOSULT SZAKORVOSOK:66

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI PÉNZTÁRAK CÍMJEGYZÉKE.....67

FELHASZNÁLT JOGANYAG.....69

GYERMEKJOGI KÉPVISELŐK ELÉRHETŐSÉGE.....70

Bevezető

Napi munkánk során gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermeket vállaló, nevelő szülők nincsenek tisztában az őket megillető ellátásokkal, az igénylés módját, azt, hogy hol állapítják meg az ellátásaikat.

Egyszerűbb helyzetben van a szülő, ha olyan munkahelyen dolgozik, ahol társadalombiztosítási és családtámogatási kifizetőhely működik, mert mind a biztosítási időhöz kötött, mind az alanyi jogon járó ellátást ott állapítják meg és folyósítják (terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély, anyasági támogatás, családi pótlék) számára.

A könnyebb eligazodás érdekében részletesen bemutatjuk azokat az ellátásokat, kedvezményeket, amelyek megilletik a gyermeket nevelő szülőket. Ismertetjük, hogy milyen feltételek mellett állapítható meg az ellátás, kit illet meg a kedvezmény, miként kell azt igényelni, milyen okmányokat szükséges az igénybejelentőhöz csatolni.

Lakossági Tájékoztatósi és Tanácsadási Osztály

Gyermekek után járó ellátások, kedvezmények

Biztosított szülők ellátásai	Nem biztosított szülők ellátásai
családi pótlék	
gyermekgondozási segély	
gyermeknevelési támogatás	
anyasági támogatás	
terhességi-gyermekágyi segély	
gyermekgondozási díj	
gyermekápolási táppénz	
gyermek után járó szabadság	
az apát megillető szabadság	
A gyermeket nevelő szülők egyéb ellátásai	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	
Gyermektartásdíj megelőlegezése	
Étkezési térítési díjkedvezmény	
Ingyenes tankönyvellátás	
Gyermekek utáni ellátásokban részesülők kedvezményei	
Gyermeknevelés mellett folytatott tanulmányokat érintő kedvezmények	
A felsőoktatásban igényelhető kedvezmény, mentesség	
Munkaügyi központok támogatott képzései	
Munkaadó által igényelhető kedvezmény a gyermeket nevelő, gondozó szülő után	
Életkezési támogatás (BABAKÖTVÉNY)	
A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után járó ellátások	

I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK

Milyen családtámogatási ellátási formák léteznek?

- a családi pótlék;
- a gyermekgondozási támogatás;
- az anyasági támogatás.

Családi pótlék:

Az állam havi rendszerességgel nyújtja a gyermek nevelési, iskoláztatási költségeihez.

Gyermekgondozási támogatás:

A gyermeket gondozó szülő ellátása, amelynek szintén két formája van:

- a gyermekgondozási segély;
- a gyermeknevelési támogatás

Anyasági támogatás:

Egyszeri pénzbeli juttatás, a szüléshez kapcsolódó kiadások fedezésére.

Melyek a munkaviszonyban álló szülőt megillető főbb ellátások, kedvezmények?

- a terhességi-gyermekágyi segély;
- gyermekgondozási díj
- a gyermekápolási táppénz;
- a gyermek után járó szabadság és pótszabadság.

Melyek a gyermek neveléséhez kapcsolódó egyéb ellátások?

- a személyi jövedelemadó csökkentő kedvezmény; (három vagy több gyermeket nevelő család esetén vehető igénybe)
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény , kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, pénzbeli támogatás, pótlék, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése

CSALÁDI PÓTLÉK

Ki jogosult családi pótlékre?

- a vérszerinti, az örökbefogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs,
- az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van (továbbiakban együtt: szülő)
- a 16. életévét betöltött, a szülői házat gyámhivatali engedéllyel elhagyó kiskorú szülő a saját háztartásában nevelt gyermek után
- a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő és a gyám,
- az a személy, akihez a gyermeket a gyámhivatal ideiglenes hatállyal elhelyezte,
- a vagyonkezelői joggal felruházott gyám, illetve a vagyonkezelő eseti gondnok a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt, vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek (személy) után
- a szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett gyermek (személy) után.
- a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, feltéve, ha tanköteles, vagy ha nem tanköteles korú, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat.

Ki után folyósítható családi pótlék?

- a még nem tanköteles,
- tankötelezettsége megszűnéséig tanköteles gyermek után,
- az általános iskolai, középiskolai, szakiskolai (együtt: közoktatási intézmény) tanulmányokat folytató gyermek után annak a tanévnek a végéig (június 30.), amelynek időtartama alatt betölti a 23. életévét.

Ki jogosult saját jogán családi pótlékre?

- a 18. életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy, feltéve, ha utána 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.
- a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató, nagykorú személy (annak a tanévnek a végéig, amely alatt betölti a 23. életévét)
 - akinek mindkét szülője elhunyt,

- akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt
- aki kikerült az átmeneti vagy tartós nevelésből,
- akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg.
- a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, ha nem tanköteles korú, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat, feltéve, hogy a családi pótlék nagykorúságát megelőzően is részére került folyósításra.

Ki a nevelőszülő?

Aki saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a hivatásos nevelőszülő?

Aki speciális foglalkoztatási jogviszonya keretében saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy?

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos az a 18 évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II.19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul
- az a 18. életévét betöltött személy, aki 18. életvének beöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette és ez az állapot egy éve tart, vagy előreláthatólag egy évig fennáll.

Ki állítja ki az igazolást a tartós betegség, illetve a súlyos fogyatékoság fennállásáról?

A gyermek kezelése során az alapellátás illetékes orvosa (házi gyermekorvos) illetve a gyermeket ellátó szakorvos hívja fel a szülő figyelmét a magasabb összegű családi pótlék igénylésének lehetőségére.

A tartós betegség vagy fogyatékoság fennállásáról, illetve annak hiányáról szóló igazolást a gyermekklinika, gyermek-szakkórház, kórházi gyermekosztály, szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosa adja ki.

Mit tartalmaz a szakorvosi igazolás?

- első vizsgálat esetén annak megállapítását, hogy a gyermek a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségben szenved-e
- a felülvizsgálat esetén, hogy a továbbiakban is jogosult-e, vagy nem tarthat igényt a magasabb mértékű ellátásra
- a legközelebbi felülvizsgálat időpontját (legkésőbbi időpont 5 év) illetőleg az állapot véglegességének tényét

Mi a teendője a szülőnek, ha a szakorvos igazolásával nem ért egyet?

Az igazolás kiállítását követő 15 napon belül kérheti a szakvélemény felülvizsgálatát a gyermek állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes megyei gyermekgyógyász szakfőorvostól.

A 18. életévét betöltött személy hol igényelheti a magasabb összegű családi pótlék megállapítását?

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek nagykorúvá válásáig a szülő részére folyósítják az ellátást. Ezt követően a nagykorú gyermek saját jogon igényelheti a családi pótlékot a lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes Kincstárnál.

Nagykorú személynek orvosi igazolást kell-e benyújtani az igénybejelentéskor?

Nagykorú esetén a Kincstár hivatalból – illetőleg az igénylő kérelmére – szakvéleményt kér az Országos Orvosszakértői Intézetétől arra vonatkozóan, hogy az igénylő a munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette-e.

Az orvosi bizottság szakvéleménye alapján fogják ez esetben az igényt elbírálni.

Mi történik akkor, ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek állapota javul?

Ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek után – állapotának javulása miatt – a magasabb összegű családi pótlék már nem jár, a jogosultság megszűnését követő hónaptól családi pótlékot új összeggel fogják folyósítani, feltéve, hogy egyébként az ellátásra való jogosultság fennáll.

Meddig folyósítható a magasabb összegű családi pótlék?

Az igénybejelentéstől (késedelmes igénybejelentés esetén az ellátás visszamenőleg csak két hónapra állapítható meg) a családi pótlékot annak a hónapnak a végéig folyósítják, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását igazolták.

A 18. életévét betöltött nagykorú gyermek egyidejűleg részesülhet-e magasabb összegű családi pótlékban és fogyatékosági támogatásban is?

Ha a nagykorú gyermek egészségi állapota miatt mindkét ellátásra jogosult, választania kell, hogy melyik ellátás folyósítás kéri, mivel a két ellátást nem lehet egyidejűleg folyósítani.

Ha a nagykorú gyermek fogyatékosági támogatásban részesül, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat, utána szülője (legfeljebb 23. életévének betöltéséig) kérheti a családi pótlék folyósítását.

Ha megszűnik a jogosultság, meddig jár a családi pótlék?

A családi pótlékra való jogosultság megszűnésének hónapjára még folyósítják az ellátást.

A nem tanköteles gyermek esetén mikor, s hogyan kell igazolni a tanulói jogviszony fennállását?

A közoktatási intézmény vezetője az „Igazolás a tanulói jogviszony fennállásáról” című formanyomtatványon minden tanévben szeptember 30-ig igazolja a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonyának fennállását. Az utolsó tanévben a megszűnés várható időpontját.

Az igazolást a szülőnek kell megküldenie a kézhezvételtől számított 8. napon belül a folyósító szervnek.

Milyen összegű a családi pótlék 2007-ben?

Az ellátás havi összege:

- egy gyermekes család esetén 11.700,- Ft;
- egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén 12.700,- Ft;
- két gyermekes család esetén (gyermekenként) 12.700,- Ft;
- két gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként) 13.800,- Ft;
- három vagy többgyermekes család esetén (gyermekenként) 14.900,- Ft;
- három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként) 15.900,- Ft;

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 22.300,- Ft;
- a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén, 24.400,- Ft
18. életévét betöltött tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos személy esetén 19.100,- Ft,
2007. március 01-től 19.400,- Ft
- a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt vagy büntetés-végrehajtási intézetben lévő, gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, valamint szociális intézményben élő; továbbá nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél elhelyezett gyermek esetén, valamint a saját jogon ellátásban részesülő személy esetén 13.800,- Ft

Az után a gyermek után, akire tekintettel 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, s közoktatási intézmény tanulója, az ezt követően utána vagy részére folyósított ellátás havi összege meg kell, hogy egyezzen a korábban folyósított magasabb összegű családi pótlék mértékével.

Ki tekinthető saját háztartásban nevelt gyermeknek?

Aki életvitelszerűen a szülő(k) háztartásában él, és annak gondozásából rendszeres jelleggel csak napközbeni időszakokra kerül ki. Saját háztartásban nevelt gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is,

- aki átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül kül- és belföldi tanulmányok miatt, vagy gyógykezelés alatt áll;
- akit 30 napot meg nem haladó időtartamra szociális intézményben helyeztek el;
- aki a szülő kérelmére átmeneti gondozásban részesül, vagy szülőjével együtt családok átmeneti otthonában él.

Kik a családi pótlék megállapításánál figyelembe vehető gyermekek?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni,

- aki az igénylő háztartásában él, és
- akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult,
- aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőfokú oktatási intézmény első akkreditált felsőfokú iskolai rendszerű szakképzésben, első

egyetemi vagy főiskolai szintű alapképzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,

- aki saját jogán jogosult az ellátásra,
- aki fogyatékos és szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe és a családi pótlékot igénylő vele kapcsolatot tart fenn.

Ki minősül egyedülállónak az ellátás összegének megállapításánál?

Egyedülálló az a szülő, aki elvált, nőtlen, hajadon és nincs élettársa.

Egyedülálló az a szülő, gyám is,

- ha saját maga vagy házastársa, élettársa
 - közoktatási intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs;
 - vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül;
 - rokkantsági nyugdíjas, baleseti rokkantsági nyugdíjas, és nyugdíjának összege nem haladja meg a csoportonként megállapított legkisebb rokkantsági nyugdíj összegét, és egyéb jövedelme nincs;
 - nyugellátásban, átmeneti járadékban részesül és nyugdíjának, járadékának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét és egyéb jövedelemmel nem rendelkezik;
 - időskorúak járadékában, rendszeres szociális segélyben, rendszeres szociális járadékban, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül és egyéb jövedelme nincs;
 - a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nincs.

Milyen iratokat kell bemutatni az egyedülállóság igazolására?

Az igényléshez csatolni kell,

- tanulói, hallgatói jogviszony esetén: annak fennállásáról a közoktatási intézmény, felsőoktatási intézmény igazolását. (Az igazolást minden év szeptember 30-ig ismételtelen be kell nyújtani)
- ha vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül: a járadék vagy támogatás megállapításáról szóló határozat másolatát, vagy a folyósító szervnek járadék folyósításáról szóló

igazolását, a fogyatékosági támogatás megállapításáról szóló határozatot;

- nyugellátás, átmeneti járadék esetén: a nyugdíjfolyósító szerv igazolását a nyugdíj formájáról és havi összegéről. (Az igazolást minden év február 28-ig kell benyújtani.)
- szociális és egyéb ellátás esetén: az ellátás megállapításáról szóló határozat másolatát, vagy a folyósító szerv igazolását.

Mi történik akkor, ha a gyermek után más személy válik jogosulttá az ellátásra?

Ha ugyanabban a hónapban más személy válik jogosulttá a nevelési ellátásra, az új jogosultnak a következő hónaptól jár a támogatás.

Ki igényelheti a családi pótlékot?

Ugyanazon gyermek után járó családi pótlékot csak az egyik szülő igényelheti.

Ha a gyermek együtt élő szülők háztartásában él, az ellátást együttes nyilatkozatuk alapján bármelyik szülő igényelheti, több gyermek esetén akár gyermekenként külön-külön is. Megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről – kérelemre – a gyámhivatal dönt.

GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK

A gyermekgondozási segély (GYES)

Ki jogosult gyermekgondozási segélyre?

- A szülő, a nevelőszülő, a gyám, a 16. életévét betöltött kiskorúszülő (ha a saját háztartásban nevelt gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban, feltéve, hogy a gyámhivatal a kiskorú részére engedélyezte a szülői ház elhagyását)
 - a gyermek 3. életévének betöltéséig.
 - ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig. (Amennyiben ikergyermekek esetén a tankötelessé válás éve nem egyezik meg, úgy az ellátást a legkésőbb tankötelessé váló gyermek tankötelessé válása évének végéig folyósítják, legfeljebb a gyermekek tizedik életévének betöltéséig),
 - a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek tizedik életévének betöltéséig
- A nagyszülő a szülő jogán.

A tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermeket nevelő részére meddig állapítják meg a gyermekgondozási segélyt?

Ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, a gyermek 10. életévének betöltéséig.

Van-e lehetőség a gyermekgondozási segély méltányossági alapon történő engedélyezésére?

Igen, a Kincstár vezetője – méltányossági jogkörben eljárva – gyermekgondozási segélyre való jogosultságot állapíthat meg a gyermeket nevelő személynek:

- ha a gyermek szülei a gyermek nevelésében három hónapot meghaladóan akadályoztatva vannak; megállapíthatja, illetőleg meghosszabbíthatja a jogosultságot;
- a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek betegsége miatt a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

Milyen igazolást kell csatolni a méltányossági kérelemhez?

Az igényléshez csatolni kell az igényben megjelölt októl függően:

- a szülők nyilatkozatát a gyermeknevelésben való akadályoztatásukról;
- a fekvőbeteg-gyógyintézet gyermekgyógyász, vagy gyermekpszichiáter szakorvosának igazolását arról, hogy a gyermek a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható, nevelhető;

Hol kell benyújtani a méltányossági kérelmet?

Az igényt az „Igénybejelentés gyermekgondozási támogatásra” című formanyomtatványon az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerinti Kincstárhoz kell benyújtani.

Milyen feltételek mellett jogosult a nagyszülő GYES-re?

Akkor, ha a gyermek

- első életévét betöltötte, továbbá
- gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint
- a szülők a GYES-ről lemondanak, és egyetértenek abban, hogy az ellátást a nagyszülő vegye igénybe

feltéve, hogy mind ő maga, mind a szülő megfelel a jogosultsági feltételeknek.

Érinti-e a nagyszülő GYES-re való jogosultságát az, ha a szülő a gyermek után gyermekápolási táppénzt vesz igénybe?

Nem, a nagyszülő a gyermekgondozási segélyre ez esetben is jogosult.

Érinti-e a szülő, illetve a nagyszülő GYES-re való jogosultságát, ha rokkantsági nyugdíjban, vagy öregségi nyugdíjban, rokkantsági járadékban, vagy átmeneti járadékban, vagy rendszeres szociális járadékban, vagy a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában részesül?

Nem, ha a gyermekgondozási segélyre jogosult a fenti ellátások valamelyikében részesül, a gyermekgondozási segély ebben az esetben is megállapítható, illetve tovább folyósítható.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási segélyben részesülő szülő keresőtevékenységet a gyermek egyéves koráig nem folytathat. A kiskorú szülő gyermekének gámja azonban a gyermek egyéves kora előtt is dolgozhat.

A gyermek egyéves kora után a gyermekgondozási segélyben részesülő szülő időbeli korlátozás nélkül folytathat keresőtevékenységet.

2006. január 1-jét követően a szülő a gyermek egy éves korától kezdődően a gyermekgondozási segély folyósítása mellett már nemcsak legfeljebb napi 4 órában, hanem akár teljes munkaidőben is munkát vállalhat.

A gyermekgondozási segély teljes munkaidőben végzett keresőtevékenység melletti folyósíthatóságának bevezetésével összefüggésben - kérelemre, az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén - azok számára is megállapítják a gyermekgondozási segélyt, akiknek jogosultsága a korábbi szabályozás szerint a munkába állás miatt szűnt meg, vagy emiatt nem vették az ellátást igénybe.

A törvény módosítása lehetővé teszi az addig fizetés nélküli szabadságban részesülő szülő részére, hogy a munkáltatójával történt előzetes megbeszélés értelmében, teljes munkaidőben eredeti munkahelyén helyezkedjen el

- a fizetés nélküli szabadságot megszakítva eredeti munkakörében
- a fizetés nélküli szabadságot nem megszakítva (akár más munkáltatónál) határozott idejű munkaszerződéssel, teljes, vagy

részmunkaidőben helyezkedjen el úgy, hogy mellette a GYES-t is folyósítsák.

A Munka Törvénykönyvében szabályozottak szerint, ha a munkavállaló a gyermek három éves kora előtt teljes munkaidőben visszamegy dolgozni, és részére a GYES-t folyósítják, a gyermek három éves koráig felmondási tilalom alatt áll. Az Mt 90. §. e) pontja kimondja, hogy a munkáltató rendes felmondással nem szüntetheti meg a jogviszonyt a gyermek ápolása, illetve gondozása céljára kapott fizetés nélküli szabadságnak, illetve a gyermek hároméves koráig - fizetés nélküli szabadság igénybevétele nélkül is - a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt.

A GYES melletti munkavégzés esetei:

- eredeti munkakörében (fizetés nélküli szabadság megszüntetésével)
- eredeti munkahelyén határozott idejű munkaszerződéssel részmunkaidőben (a fizetés nélküli szabadság fenntartásával)
- más munkáltatónál rész vagy teljes munkaidőben úgy, hogy az eredeti munkáltatónál a fizetés nélküli szabadságot fenntartja.)

Mi a teendő abban az esetben, ha az anya egy évesnél idősebb gyermekével GYED-en van, és vissza szeretne munkáltatójához az eredeti munkakörébe menni?

Az anyának a fizetés nélküli szabadság megszüntetésének időpontját munkáltatójával egyeztetnie kell. Itt a kölcsönös együttműködés szabályai az irányadóak, azaz mindkettőjük jogos érdekére tekintettel kell a munkába állás pontos napját meghatározni.

Ezt követően kérni kell a gyermekgondozási díj folyósításának megszüntetését, és a következő naptól a gyermekgondozási segély folyósításának megállapítását (munkáltatója családtámogatási kifizetőhelyén, vagy a Kincstárnál).

A továbbiakban a már aktívan munkában álló szülő a GYEST is megkapja. Függetlenül attól, hogy az anya a fizetés nélküli szabadságot nem veszi igénybe, munkáltatja a munkaviszonyát rendes felmondással a gyermek három éves koráig nem szüntetheti meg.

Az anya napi 8 órás munkaviszonyban áll. Háztartásában neveli négy éves tartósan beteg gyermekét, akire tekintettel gyermekgondozási segélyt nem vett igénybe. A fennálló munkaviszonya mellett igényelheti-e a gyermekgondozási segélyt?

Igen, lehetősége van az ellátás megállapítását kérni vagy a munkahelyi kifizetőhelyen, vagy a Kincstárnál.

A tartósan beteg gyermek után a szülő a gyermek tíz éves koráig jogosult a gyermekgondozási segélyre. Rá azonban nem vonatkozik a felmondási tilalom, mert a Munka Törvénykönyve szerint a három éven felüli gyermekek esetében, ha a szülő fizetés nélküli szabadság igénybevétele nélkül veszi igénybe a GYES-t, nem áll felmondási tilalom alatt.

(Ha azonban az anya igénybe veszi a fizetés nélküli szabadságot, felmondási tilalom alatt áll)

Az anya eredeti munkahelyén fizetés nélküli szabadságon van. A gyermeke elmúlt két éves, gyermekgondozási segélyben részesül, és egy másik munkáltatónál kíván határozott idejű munkaviszonyt létesíteni. Mi a teendője?

Ebben az esetben eredeti munkahelyén a fizetés nélküli szabadságot fenntartja, a GYES-t részére folyósítják, s a másik munkáltatótól munkabérben részesül.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett részösszegű ápolási díjat folyósítani?

2006. szeptember 1-től a gyermekgondozási segély folyósításával egyidejűleg lehetőség van a részösszegű ápolási díj megállapítására, ha az ápolásra szoruló személy fokozott ápolást igényel. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkülön önállóan nem képes

a) étkezni, vagy

b) tisztálkodni, vagy

c) öltözködni, vagy

d) illemhelyet használni, vagy

e) lakáson belül - segédeszköz igénybevitelével sem - közlekedni,

feltéve, hogy esetében az a)-e) pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A fokozott ápolást igénylő személy után járó ápolási díj összege megegyezik az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-kal, 2007. január 1-től 34.879,- Ft, 2007. február 15-től 35.269,- Ft.

A gyermekgondozási segélyben részesülő személy, ha fokozott ápolásra szoruló beteget ápol, a két ellátás közötti különbözetet kaphatja meg ápolási díjként.

A nagyszülő a gyermekgondozási segély folyósítása alatt végezhet-e kereső tevékenységet?

A GYES-ben részesülő nagyszülő keresőtevékenységet a gyermek hároméves kora után napi négy órában folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik. Napi 4 órát meg nem haladó időtartamban folytatott keresőtevékenységnek minősül, ha a munkavégzés szombat-vasárnap történik, feltéve, hogy munkaideje a heti 20 órát nem haladja meg.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a gyermekgondozási segély a tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek 10. életének betöltésétől 14-dik életévének betöltéséig?

2006. január 1-jét követően nem állapítható meg méltányosságból az ellátás. A tartósan beteg gyermek 10. évének betöltését követően a szülő a helyi önkormányzattól kérheti az ápolási díj megállapítását, ha a gyermek önmaga ellátására képtelen, állandó gondozásra, ápolásra, felügyeletre szorul.

A gyermeknevelési támogatás (GYET)

Ki veheti igénybe a gyermeknevelési támogatást?

Gyermeknevelési támogatásra az a szülő, nevelőszülő vagy gyám jogosult, aki saját háztartásában három vagy több kiskorút nevel. A támogatás a legfiatalabb gyermek 3. életévétől 8. életévének betöltéséig jár.

Munkaviszonynak minősül-e a gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama (melyet a köznyelv „főállású anyaságnak” nevez)?

A gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, de nem számít munkaviszonynak.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a GYET?

A gyermeknevelési támogatás méltányosságból történő megállapítására, meghosszabbítására 1999. január 1-től nincs lehetőség.

Függ-e a támogatás az előzetes biztosítási időtől?

Nem, biztosítási időtől független az ellátás.

Lehet-e a gyermeknevelési támogatás mellett napi 8 órában munkát végezni?

A gyermeknevelési támogatásban részesülő szülő az ellátás folyósítása alatt napi 8 órában nem folytathat kereső tevékenységet. A GYET-ben részesülő szülő kereső tevékenységet napi 4 órát meg nem haladó időtartamban folytathat, vagy dolgozhat időbeli korlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik. 4 órát meg nem haladó időtartamban folytatott keresőtevékenységnek minősül, ha a munkavégzés szombat-vasárnap történik, feltéve, hogy munkaideje a heti 20 órát nem haladja meg.

Szolgálati időnek számít-e a GYES és a GYET folyósításának időtartama?

Igen, 8,5 százalékos nyugdíj járulék levonása mellett.

A gyermekgondozási segély, illetve a gyermeknevelési támogatás folyósításának lejárta követően milyen ellátás megállapítását lehet kérni?

Ha a fenti ellátások megszűnését követően a szülő nem tud elhelyezkedni, és korábbi munkaviszonya alapján álláskeresési járadékra nem jogosult, a helyi önkormányzat jegyzőjétől kérheti a rendszeres szociális segély megállapítását, ha a munkaügyi központtal, illetőleg az önkormányzat által kijelölt szervvel legalább három hónapig együttműködött.

Mikor nem jár a gyermekgondozási támogatás?

Nem jár támogatás annak a szülőnek, aki:

- rendszeres pénzellátásban részesül - kivéve, ha a támogatás folyósítása mellett dolgozott és betegsége után táppénzt, baleseti táppénzt kap, továbbá a GYES-re való jogosultság esetében a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján nyugellátásban, illetve annak minősülő nyugellátásban, vagy rokkantsági járadékban, vagy átmeneti járadékban, vagy rendszeres szociális járadékban, vagy a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában részesül,
- ha olyan gyermek után igényli a támogatást, akit ideiglenes hatállyal helyeztek el, átmeneti vagy tartós nevelésbe vettek, illetve 30 napot meghaladóan szociális intézményben tartózkodik (nem minősül intézményi elhelyezésnek a gyermek rehabilitációs, habilitációs célú elhelyezése);
- előzetes letartóztatásban van, illetve szabadságvesztését tölti.

A gyermek halála esetén mikor szüntetik meg az ellátások (GYES, GYET) folyósítását?

A gyermek halála esetén a támogatás folyósítását a halálesetet követő hónap 1. napjától számított 3 hónap múlva szüntetik meg.

Anyasági támogatás

Ki jogosult anyasági támogatásra?

Anyasági támogatásra a szülést követően az a nő jogosult, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal – koraszülés esetén legalább egyszer – terhesgondozáson részt vett. Az anyasági támogatás az anyát akkor is megilleti, ha a gyermek halva született.

Az anyán kívül ki jogosult még anyasági támogatásra?

- az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő 180 napon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték (a határozat másolatának mellékelésével),
- a gyám, ha a gyermek a születését követően 180 napon belül – jogerős határozat alapján – a gondozásába kerül.

Milyen összegű az anyasági támogatás?

Az anyasági támogatás – gyermekenkénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225 százalékával, ikergyermekek esetén 300 százalékával.

Meddig lehet az anyasági támogatást kérelmezni?

Az igényt a szülést követő 180 napon belül kell benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

Mikor nem jár a támogatás?

Akkor, ha a szülők a gyermek születését megelőzően nyilatkozatban hozzájárultak a gyermek örökbefogadásához, vagy ha a gyermek a gyámhatóság döntése alapján kikerül a családból.

Hogyan kell igényelni az anyasági támogatást?

Az anyasági támogatásra az igényt „Igénybejelentés anyasági támogatásra” című formanyomtatványon kell benyújtani. Mellékelni kell a terhesgondozást végző orvos igazolását, amely tanúsítja, hogy a szülő nő részt vett a terhesgondozáson.

(Ha a szülő nő hitelt érdemlően igazolja, hogy megszakítás nélkül a terhesség alatt legalább 5 hónapig külföldön tartózkodott, úgy az igazolást nem kell az igényhez csatolnia.)

Milyen igazolásokat kell bemutatni az anyasági támogatás igényléséhez?

Az igényléshez be kell nyújtani:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- halva született gyermek esetén a halvaszületést bizonyító okirat eredeti példányát;
- az anya halotti anyakönyvi kivonatát, ha az anya a támogatás felvételét megelőzően meghalt;
- a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás visszavonásáról szóló nyilatkozat másolatát;
- a jogerős gyámrendelő határozat másolatát;
- a családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodás megszüntetéséről szóló gyámhatósági határozatot.

II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI FORMÁK (családi pótlék, GYES, GYET, anyasági támogatás) KÖZÖS SZABÁLYAI

A GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK KÖZÖS SZABÁLYAI

Hol bírálják el az ellátások iránti igényt?

Az ellátás iránti igényt:

- a családtámogatási kifizetőhelyen, ha a jogosult munkáltatójánál van kifizetőhely (a gyermeknevelési támogatás kivételével);
- a Kincstárnál.

Mit kell tudni az igényelbírálás szabályairól?

A családtámogatási ellátás iránti igényt írásban kell benyújtani. Az igénybejelentés napja az igény átvételének vagy a kérelem postára adásának igazolt napja.

Milyen iratokat kell az igénybejelentőhöz csatolni?

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát,
- ha a gyám kéri az ellátás megállapítását, a gyámkirendelő határozatot,
- ha az a személy kéri az ellátás megállapítását, aki a gyermeket örökbe kívánja fogadni, a gyámhivatal kötelező gondozásba történő kihelyezést elrendelő határozatát,
- ha az a személy kéri az ellátás megállapítását, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozatot
- nevelőszülő esetén a gyermek nála történő elhelyezéséről szóló határozatot,
- ha az igénylő magánnyugdíj-pénztár tagja, az erről szóló nyilatkozatot.

Melyik szülő igényelheti az ellátásokat?

A gyermekgondozási támogatást és a családi pótlékot is a gyermekkel közös háztartásban élő szülők bármelyike igénybe veheti. Megállapodás hiányában a támogatást igénylő szülő személyéről – kérelemre – a gyámhivatal dönt.

Részesülhet-e a gyermekgondozási segélyen lévő szülő egyidejűleg gyermeknevelési támogatásban is?

Ha a szülők egyidejűleg több gyermek után lennének jogosultak a gyermekgondozási támogatás egyik vagy mindkét formájára, a támogatást csak egy jogcímen és csak az egyik szülő veheti igénybe.

A gyermekgondozási támogatás (GYES, GYET) összege függ-e a gyermekek számától?

A gyermekgondozási támogatás havi összege – a gyermekek számától függetlenül – azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével (2007. január 1-től 26.830,- Ft, 2007. február 15-től 27.130,- Ft). Töredékhónap esetén egy naptári napra a havi összeg harmincad része jár. Ikergyermek esetén – függetlenül a gyermekek számától - a GYES havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-ával. (2007. január 1-től 53.660,- Ft, 2007. február 15-től 54.260,- Ft)

Ikergyermek esetén milyen összegű a gyermekgondozási segély, ha az egyik gyermek egészséges, a másik gyermek tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos?

A gyermekgondozási segély összegét a gyermekek egészségi állapota nem befolyásolja, az ellátás összege ebben az esetben is azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-val. Ugyancsak ilyen összegű ellátást folyósítanak, ha az egyik gyermek válik csak tankötelessé, a másik gyermek pedig a szülő gondozása alatt áll.

A gyermekgondozási segély, illetőleg a gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt a gyermeket el lehet-e helyezni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe?

- ha a GYEST a szülő részére folyósítják, a gyermeket egy éves kora előtt nem lehet elhelyezni az intézményben. A gyermek egy éves kora után azonban időbeli korlátozás nélkül elhelyezhető.
- ha a GYES-t a gyám részére folyósítják, a gyermeket egy éves kora előtt is elhelyezheti az intézményben.
- ha a GYES-t a nagyszülő részére folyósítják, a gyermeket három éves kora előtt nem helyezheti el intézményben. A gyermek három éves kora után napi 5 órában helyezhető el intézményben
- a gyermeknevelési támogatásban részesülő személy a gyermeket napi 5 órában helyezheti el az intézményben.

- a jogosultságot nem érinti, ha a gyermeket intézményben helyezik el, feltéve, hogy a jogosult közoktatási intézményben a nappali oktatás munkarendje szerint tanul, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója.

Milyen formában történik az igény elbírálása?

Az ellátás megállapításáról határozatot hoznak. Határozattal döntenek akkor is, ha az igényt elutasítják, szüneteltetik, megszüntetik, visszafizettetik, illetve a gyermekgondozási segínyt méltányossági jogkörben állapítják meg.

Mikortól jár az ellátás, illetve visszamenőleg meg lehet-e állapítani?

Az ellátás az igény benyújtásának időpontjától jár, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a jogosultsági feltételek fennállnak. Az igény késedelmes benyújtása esetén, visszamenőleg legfeljebb két hónapra – az igénybejelentés napját megelőző második hónap első napjától – állapítják meg az ellátást, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Ki folyósítja az ellátásokat?

- az igénylő lakóhelye szerint illetékes Kincstár;
- a munkahelyi családtámogatási kifizetőhely

Mely ellátásokat folyósítja kizárólag a Kincstár?

A gyermeknevelési támogatást és a méltányosságból megállapított GYES-t, valamint a nagyszülő részére megállapított GYES-t.

Hogyan folyósítják az ellátást?

- a családtámogatási kifizetőhely és a Kincstár a tárgyhónapra járó munkabér végelszámolásakor, más esetben utólag, a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig folyósítja az ellátást;
- az anyasági támogatás iránti igényt az igényelbíráló szerv az igény benyújtását követő 5 munkanapon belül bírálja el, a jogosultság megállapítása esetén a támogatást bankszámlára vagy kifizetési utalványon kiutalja és ennek megtörténtét a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatának hátoldalára rávezeti.

Mi történik abban az esetben, ha a családi pótlék folyósítására más szerv válik illetékes? (pl. munkahely-változás esetén)

Ebben az esetben az igényelbíráló szerv megszüntetni az ellátás folyósítást és kiállítja az „Igazolás családtámogatási ellátás(ok) igényléséről” elnevezésű nyomtatványt és átadja az ellátásra jogosultnak. Az új igényelbíráló szervnél az igazolás benyújtásával kell a családi pótlék továbbfolyósítását igényelni.

Ha a jogosult az igazolást nem kiállítását követő napon, hanem pl. két-három hónap elteltével nyújtja be, az igény benyújtásának napja az igazolás kiállításának napja lesz.

(Pl. az anya munkahelye megszűnt, részére az igazolást 2005. január 22-én állították ki, de betegség miatt csak 2005. május 5-én helyezkedett el, s ekkor adta le az új igényelbíráló szervnek az igazolást. Részére a családi pótlékot 2005. január 22. napjától fogják folyósítani.)

Fontos tudni:

A fentiek szerint csak abban az esetben járnak el, ha már korábban is folyósítottak családi pótlékot és csak az igényelbíráló szervben történt változás.

Mi történik akkor, ha az ellátás elutasítása, megállapítása nem a jogszabályok szerint történt?

Ha az igényt elutasították vagy alacsonyabb összegű ellátást állapítottak meg, illetőleg folyósítottak, úgy a jogszabálysértés megállapításától visszafelé számított három éven belül járó összeget ki kell fizetni.

Mi történik a jogosult halála esetén a fel nem vett ellátással?

A jogosult halála esetén az esedékes és fel nem vett ellátás – az anyasági támogatás kivételével - azt a személyt illeti meg, aki az elhalálozást követően a gyermek neveléséről saját háztartásában gondoskodik. Az ellátást – az anyasági támogatás kivételével - az esedékességtől számított egy éven belül lehet felvenni.

Amennyiben az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy a támogatást az anyával egy háztartásban élt apának fizetik ki, az apa hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja. (A támogatást a gyermek születését követő 180 napon belül lehet felvenni.)

Mit kell tudni a bejelentési kötelezettségről?

Az ellátásra jogosult az igényelbíráló szervnek 15 napon belül köteles bejelenteni minden olyan tényt, adatot, amely a jogosultságot, vagy annak összegét érinti.

Milyen tényt vagy adatot kell bejelenteni a családi pótlékban részesülőknek?

- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését;
- a gyermek, illetve nagykorú személy tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékoságára okot adó körülmény megszűnését;
- a gyermek tanulói, hallgatói jogviszonyának megszűnését;
- a 18 éven felüli gyermek (személy) rendszeres jövedelmét;
- az ellátásra jogosult 3 hónapot meghaladó külföldi tartózkodását;
- az ellátásra jogosult egyedülállóságának megszűnését.
- az ellátásra jogosult nevének, bankszámlaszámának vagy lakcímének megváltozását.

Milyen tényt, adatot kell bejelenteni a gyermekgondozási támogatásban (GYES, GYET) részesülőknek?

- a gyermek tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékoságára okot adó körülmény megszűnését;
- ha az ellátásra jogosult – ide nem értve a kiskorú szülő gyermekének gyámját – a gyermek egy éves kora előtt, nagyszülő esetében a gyermek hároméves kora előtt folytat keresőtevékenységet,
- ha a gyermekgondozási segélyre jogosult nagyszülő a gyermek hároméves kora után folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a törvényben meghatározott módon és időtartamban történik,”
- az ellátásra jogosult nevének, bankszámlaszámának vagy lakcímének megváltozását,
- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését, továbbá – gyermeknevelési támogatás esetében – ha a háztartásba a 3. életévét még be nem töltött kiskorú kerül,
- ha a gyermeknevelési támogatásra jogosult személy folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a törvényben meghatározott módon és időtartamban történik.

A méltányossági jogkörben megállapított gyermekgondozási segély esetén mit kell még bejelenteni?

- A gyermek szüleinek a gyermek nevelésében történő akadályoztatásának megszűnését,
- a gyermek – méltányossági gyermekgondozási segély megállapítására okot adó – betegségének megszűnését.

Mi a teendő a jogalap nélkül felvett ellátással?

Az, aki az ellátást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha erre a felvételtől számított 30 napon belül írásban kötelezték. A 30 nap elteltével a jogalap nélkül felvett ellátást attól lehet visszakövetelni, akinek a felvétel felróható, de csak abban az esetben, ha a felvételtől, vagy folyamatos ellátás esetén annak megszűnésétől kevesebb, mint három év telt el.

Mikor róható fel valakinek az ellátás felvétele?

Akkor, ha az érintett tudta, hogy az ellátás nem illeti meg, de ennek ellenére ő azt felvette, illetve akkor is, ha nem tudta, de a körülményekből eredően ezt tudnia kellett volna.

Hogyan értesül az érintett visszafizetési kötelezettségéről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetéséről határozatban dönthetnek.

Ki dönt a visszafizetésről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére kötelező határozatot az a szerv hozza, amely azt folyósította.

Hogyan történik az ellátás levonása?

A jogalap nélkül felvett ellátás összegét a még folyósított ellátásból vonják le. Ha már nem folyósítják, úgy bármely más ellátás összegéből levonható.

Az ellátásból milyen mértékben vonható le a követelés?

A levonás összege a folyósított ellátás 33 százalékát nem haladhatja meg. A levonással meg nem térült, illetőleg csak hosszabb idő alatt megtérülő követelés összegét az ellátást igénybe vevő keresetéből is le lehet vonni.

Ha a befizetésre kötelezett szerv, személy a fizetésre kötelező határozat vagy a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti, úgy a határozatot hozó, illetőleg a

fizetési meghagyást kibocsátó Kincstár a követelést adók módjára hajtja be.

Mit lehet tenni, ha az érintett nem ért egyet a határozattal?

Ha az érintett nem ért egyet a határozattal, a kézhezvételtől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet.

Méltányosságból kérhető-e a jogalap nélkül kifizetett, s emiatt visszakövetelt családtámogatási ellátás összegének elengedése vagy mérséklése?

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét kérelemre a Kincstár vezetője kivételes méltányosságból elengedheti, vagy mérsékelheti, ha annak megfizetése az adós és vele együtt élő közeli hozzátartozó megélhetését súlyosan veszélyezteti és a behajtási eljárás eredménytelen volt.

A visszakövetelt családtámogatási ellátás mely esetben veszélyezteti súlyosan a megélhetést?

Ha a közös háztartásban élő családban

- az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (2007. január 1-től 53.660,-Ft, 2007. február 15-től 54.260,- Ft) vagy
- magasabb összegű családi pótlékra jogosító gyermek, vagy magasabb összegű családi pótlékra vagy fogyatékosági támogatásra jogosult személy él vagy
- három vagy több kiskorú ellátásáról kell gondoskodni.

A külföldön tartózkodó szülő részére mely esetekben folyósítható a családtámogatási ellátás?

Ha a szülő három hónapot meghaladó időtartamra valamely, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes, illetve nemzetközi szerződés alapján azonos jogállást élvező állam területére távozik, az ellátást részére a Kincstár folyósítja tovább.

Amennyiben a szülő az előbbi körbe nem tartozó államba távozik három hónapot meghaladó időtartamra, távolléte alatt a családi pótlék folyósítása szünetel.

A külszolgálatot, vagy külföldi szolgálatot teljesítő személy részére gyermekére tekintettel külön jogszabály alapján egyéb ellátást folyósítanak, ezért annak ideje alatt a családi pótlék folyósítása szünetel.

Hogyan történik a családtámogatási ellátás folyósítása, ha a jogosult az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes, illetve nemzetközi szerződés alapján azonos jogállást élvező állam területére távozik?

Az ellátást korábban folyósító szerv az iratokat átteszi a Kincstárhoz és az ellátást megszünteti.

A Kincstár az ellátást a magyarországi lakóhely szerinti folyósítás megszüntetését követő hónap első napjától folyósítja, belföldre forintban, külföldre a kifizetés helye szerinti állam hivatalos pénznemében (az MNB hivatalos devizaárfolyama alapján).

III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK

A TERHESSÉGI-GYERMEKÁGYI SEGÉLY

Ki jogosult terhességi-gyermekágyi segélyre?

Az ellátás annak a biztosított nőnek jár, aki a szülést megelőző két éven belül legalább 180 napon át biztosított volt és a biztosítás tartama alatt szült.

Az előzetes 180 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét,
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejét.

Jár-e terhességi-gyermekágyi segély a biztosítás megszűnését követően?

Csak akkor, ha az anya a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül vagy a biztosítás megszűnését követő 42 napon túl táppénz (illetőleg baleseti táppénz) folyósításának ideje alatt, vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül szül.

A munkaviszony megszűnését követően, ha a feltételek fennállnak, munkanélküli járadékot lehet igényelni a lakóhely szerint illetékes munkaügyi hivataltól. Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama biztosításban töltött időnek minősül, ezért a járadékban részesülő anya kérheti a terhességi-gyermekágyi segély, valamint a gyermekgondozási díj megállapítását, feltéve, hogy az ellátások megállapításához szükséges jogosultsági feltételekkel rendelkezik.

Milyen időtartamra és mértékben jár a terhességi-gyermekágyi segély?

A szülési szabadságnak megfelelő időtartamra (168 napon keresztül), melyet a szülés várható időpontja előtt 4 héttel korábban is igénybe lehet venni, és összege a napi átlagkereset 70 százaléka.

Jogosult-e az örökbefogadó szülő is terhességi-gyermekágyi segélyre?

A terhességi-gyermekágyi segély a gondozásba vétel napjától a szülési szabadság még hátralevő tartamára annak a nőnek is jár, aki a csecsemőt örökbe fogadta, ha a szükséges feltételekkel rendelkezik az örökbefogadásakor.

Mikor nem jár a terhességi-gyermekágyi segély?

- a szülési szabadságnak arra a tartamára, amelyre a biztosított anya a teljes keresetét megkapja
- ha az anya bármilyen jogviszonyban díjazás – ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást és a személyi jövedelemadó-mentes tiszteletdíjat – ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja.

Jogosult-e az egyéni vállalkozó a terhességi-gyermekágyi segélyre?

Az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási járulék, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettsége.

Hol kell igényelni a terhességi-gyermekágyi segélyt?

- társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetén a kifizetőhely,
- ha az igény elbírálására a Kincstár az illetékes, akkor ez a szerv;
- ha nincs kifizetőhely, illetve az igénylő egyéni vállalkozó, akkor a munkáltató, illetve a vállalkozás székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár bírálja el és folyósítja.

Ha a munkáltató nem rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, az igényt abban az esetben is a munkáltatóhoz kell benyújtani, s majd ő továbbítja a székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár részére.

A munkanélküli járadékban részesülő személy az igényét a munkaügyi központhoz nyújtja be, amit továbbítanak az Egészségbiztosítási Pénztárnak.

Abban az esetben, ha az anya munkanélküli járadékban részesül és kéri a terhességi-gyermekágyi segély megállapítását, a munkanélküli járadék folyósítását szüneteltetni fogják.

Az igényt az „Igénybejelentés Táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani.

Milyen mértékű a terhességi-gyermekágyi segély?

A napi átlagkereset 70%-a

A terhességi-gyermekágyi segély összegét a szülést megelőző naptári évben elért, egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján állapítják meg, azt vizsgálják, hogy a szülést megelőző évben rendelkezik-e legalább 180 napi tényleges keresettel.

Ha az anya a szülést megelőző évben nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, az ellátás összegét a jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi átlag alapján kell megállapítani. A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos.

E szabály szerint, ha az anya 2006. április 10. napjától kéri a terhességi-gyermekágyi segély megállapítását, azt vizsgálják, hogy 2006. április 9-től 2005. január 1-ig visszamenőleg rendelkezik-e 180 napi tényleges keresettel.

Ha az anya az irányadó időszakban nem rendelkezik 180 napi jövedelemmel, az ellátás naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével állapítják meg. Ha azonban az igénylő egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet veszik figyelembe.

A terhességi-gyermekágyi segély összegéből nyugdíj, illetve egészségbiztosítási járulékot nem, kizárólag személyi jövedelemadó előleget vonnak.

Milyen iratokat kell az igénybejelentőhöz mellékelni?

- a terhességvizsgálásról szóló kiskönyvet,
- a terhességvizsgálásba vételről szóló orvosi igazolást,
- a szülést igazoló kórházi igazolást,

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát (ha a gyermek születése napjától veszik igénybe az ellátást),
- csecsemő örökbefogadása esetén az örökbefogadásról szóló gyámhivatali határozatot, vagy a gyámhivatal igazolását arról, hogy a biztosított a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, továbbá
- a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatványt, ha az igénylőnek megszűnt a biztosítási jogviszonya.

A GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ

Ki jogosult a gyermekgondozási díjra?

Az a biztosított szülő,

- aki a gyermekgondozási díj igénylését – a gyermeket szülő anyja esetén a szülést – megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt,
 - továbbá a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőző két éven belül 180 napon át biztosított volt,
- és a gyermeket a saját háztartásában neveli.

Ki minősül szülőnek?

- a vér szerinti, az örökbefogadó szülő,
- a szülővel együtt élő házastárs,
- a gyám, továbbá,
- az a személy, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van.

Ki minősül biztosítottnak?

Az, aki

- munkaviszonyban, közalkalmazotti, illetve közszolgálati jogviszonyban, bírósági, ügyészségi szolgálati jogviszonyban áll,
- fegyveres erők és a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja,

- a szövetkezet tagja, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony vagy vállalkozási jellegű jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- munkanélküli ellátásban (munkanélküli járadék, keresetpótló juttatás, vállalkozói járadék nyugdíj előtti munkanélküli segély, álláskereső ösztönző juttatás) részesülő munkanélküli személy, továbbá az ellátások igénybevételének időtartamára az a személy, akinek a munkanélküli járadék folyósítását terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj vagy gyermekgondozási segély igénybevétele miatt szüneteltetik,
- kiegészítő tevékenységet folytatóknak nem minősülő egyéni és társas vállalkozó,
- díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (bedolgozói, megbízási, felhasználói szerződés alapján egyéni vállalkozásnak nem minősülő vállalkozási jellegű jogviszonyban, segítő családtagként) személyesen munkát végző személy, ha ebből a tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér havi összegének a 30%-át,
- a tiszteletdíjban részesülők közül az alapítvány, a társadalmi szervezetek, a társasház-közösségek, a közhasznú társaságok, a kamarák, a gazdálkodó szervezetek választott tisztségviselője, a nyugdíjpénztárak és az önkormányzatok választott tisztségviselője,
- az egyházi szolgálatot teljesítő egyházi személy, szerzetesrend tagja.

Mely időtartam alatt szünetel a biztosítás?

Szünetel a biztosítás,

- a fizetés nélküli szabadság,
- a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés,
- az igazolatlan távollét időtartama alatt.

Mely esetben áll fenn mégis a biztosítás?

- ha a fizetés nélküli szabadságot: háromévesnél fiatalabb gyermek gondozása, vagy nyolc évesnél fiatalabb gyermek után járó gyermeknevelési támogatásra való jogosultság illetőleg tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása címén vették igénybe.
- ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére munkabér (illetmény), távolléti díj, táppénzfizetés történt.

Az előzetes 180 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély idejét, valamint,
- a közép, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejét.

Kérheti-e az egyéni vállalkozó is kérheti a GYED megállapítását?

Igen, az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában személyesen nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradék-fizetési kötelezettség.

Ha az anya biztosítási jogviszonya megszűnt, jogosult lehet-e a GYED-re?

Abban az esetben lehet az anya jogosult, ha terhességi-gyermekágyi segélyben részesült és a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt szűnt meg, de feltétel az is, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezzen, és a szülést megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított legyen.

Kérheti-e a GYED megállapítását az az anya, aki a főiskola elvégzését követően (pl. 3 hónap elteltével) tud munkaviszonyt létesíteni, majd (pl. 4 hónap múlva) gyermeket szült?

Igen, mivel az igényléskor biztosított volt, és a szülést megelőző 2 éven belül a szükséges 180 nap biztosítási idővel rendelkezik, mert a biztosítási időbe a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejét be kell számítani. (A példa szerinti 4 hónap tényleges biztosításban töltött idő kiegészül a tanulmányok idejével.)

Jogosult-e GYED-re az a szülő, aki az ellátás igénylése előtt gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül?

- ha a szülő gyermeknevelési támogatásban (GYET), ápolási díjban részesült, a gyermekgondozási díj megállapítását nem kérheti, mert azok folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek. Ez az időtartam ugyanakkor nyugdíjszerző szolgálati idő.

- ha azonban a GYET (ápolási díj) folyósítása alatt a szülő napi 4 órás munkaviszonyban állt, vagy otthonában folytatott kereső tevékenységet, és ezáltal biztosított, kérheti a GYED megállapítását. (Természetesen ebben az esetben a GYET (ápolási díj) megszüntetését is kérni kell, mert a két ellátás együttesen nem folyósítható.)

Kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását a rendszeres szociális segélyben részesülő szülő?

A rendszeres szociális segély folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek, emiatt a segélyben részesülő szülő GYED-re nem jogosult. Gyermek születése esetén kérnie kell a rendszeres szociális segély megszüntetését, s ezt követően igényelheti a gyermekgondozási segélyt.

Kérheti-e a GYED megállapítását az, aki rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugellátásban részesül?

Nem, mivel a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugellátás rendszeres pénzellátásnak minősül, ezért annak folyósítása alatt a GYED megállapítására nincs lehetőség.

Ha az anya az egyik gyermekével gyermekgondozási segélyben részesül, az apa az újszülött gyermek után kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását?

Nem. Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermekek után egyidejűleg jogosultak lennének gyermekgondozási díjra, illetve gyermekgondozási segélyre, az ellátást választásuk szerint csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

A biztosított szülő mely időponttól kérheti a gyermekgondozási díj megállapítását?

Az ellátást a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

Milyen mértékű a gyermekgondozási díj?

A gyermekgondozási díj összege a naptári napi átlagkereset 70 %-a, de legfeljebb havonta a mindenkori minimálbér kétszeresének 70 %-a.

A GYED alapjául szolgáló naptári napi átlagkeresetet a táppénzszabályok alapján állapítják meg. (A táppénzszabály alkalmazását a terhességi-gyermekágyi segély alapjának kiszámítása kapcsán részletesen ismertettük.) (Pl. az anya 1999. február 15-től folyamatosan dolgozott, majd 2005. 08. 1-től terhességi-gyermekágyi segélyt vett igénybe 2006. január 14-ig. Ennek lejártát követően igényli a GYED megállapítását.

Esetében megvizsgálják, hogy 2005. január 1-től 2006. január 14-ig rendelkezik-e legalább 180 napi tényleges keresettel. Mivel 2005. július 31-ig dolgozott, a 180 napi keresettel rendelkezett, ezért a tényleges keresete lesz az ellátás alapja.)

Ha azonban a táppénzszabályt nem lehet alkalmazni, mert az igénylő a tényleges 180 napi keresettel nem rendelkezik, gyermekgondozási díjának naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad része alapján állapítják meg. Ha az igénylő egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme (az esetben, ha csak pl. 5 hónapig dolgozott) illetőleg a munkanélküli ellátás alapját képező jövedelme a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet veszik figyelembe.

A maximális összegben megállapított gyermekgondozási díj összegét minden év január 5-ig – hivatalból – felülvizsgálják, és a tárgyévre érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra megállapítják.

Terheli-e levonás a GYED összegét?

Igen, 8,5 % nyugdíjjárulékot és személyi jövedelemadó-előleget vonnak le.

Az anya megszakítja a GYED-et, munkaviszonyt létesít, majd mégis úgy dönt, hogy ismét GYED-et vesz igénybe. Változik-e ez esetben a GYED összege?

A GYED összege azonos lesz a korábban megállapított ellátás összegével, tehát a szülés utáni kereset nem változtatja annak mértékét.

Mikor érdemes a gyermekgondozási segély helyett gyermekgondozási díjat igényelni?

A gyermekgondozási segély összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével azonos. 2007. január 1-től 26.830,- Ft, 2007. február 15-től 27.130,- Ft. Akkor célszerű a gyermekgondozási díjat igénybe venni, ha annak nettó összege több, mint a GYES összege.

Lehet-e a GYED mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási díj folyósításának ideje alatt kereső tevékenységet nem lehet folytatni, még napi 4 órában sem.

Mikor nem jár a gyermekgondozási díj?

Akkor, ha a jogosult

- bármilyen jogviszonyban díjazás – ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást – ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött (pl. egyéni vállalkozó) kereső tevékenységét személyesen folytatja;
- munkavégzés nélkül megkapja teljes keresetét (pl. felmondási idő, felmentési idő);
- egyéb rendszeres pénzellátásban részesül (pl. rokkantsági nyugdíj, ápolási díj, gyermeknevelési támogatás);
- gyermekét ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
- gyermekét napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) helyezték el, ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezést;
- előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti.

A GYED folyósítása alatt napi 5 órában bölcsődében el lehet-e helyezni a gyermeket?

A gyermekgondozási díj a gyermek otthoni ellátásához nyújt segítséget. A gyermekgondozási segély szabályaitól eltérően a GYED folyósítása alatt a gyermeket még napi 5 órában sem lehet napközbeni ellátást biztosító intézményben (pl. bölcsőde) elhelyezni, kivéve a gyermek rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezését.

Hol kell igényelni az ellátást?

Az igénybejelentést a munkáltatóhoz, az Egészségbiztosítási Pénztárhoz (pl. egyéni vállalkozó), illetve az álláskeresői járadékban részesülőnek a munkaügyi hivatalhoz kell benyújtani. Ugyanitt lehet az igénybejelentő nyomtatványhoz is hozzájutni.

Hol kell igényelni az ellátást, ha a munkáltatónál nem működik társadalombiztosítási kifizetőhely?

Ha a munkáltatónál nincs társadalombiztosítási kifizetőhely, a GYED-re illetve a terhességi-gyermekágyi segélyre vonatkozó igény elbírálásához kiállítja a „Foglalkoztatói Igazolás”-t és a biztosított által benyújtott igazolásokkal, igénybejelentővel együtt – három munkanapon belül – megküldi a székhelyre, telephelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztár részére.

A biztosítási időt az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” elnevezésű nyomtatvánnyal, az ellátás alapját képező jövedelmet pedig a „jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvánnyal kell igazolni, s csatolni kell a Foglalkoztatói Igazoláshoz.

Hol kell igényelni az ellátást, ha az anya biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély folyósításának időtartama alatt szűnt meg?

A volt munkáltatóhoz kell az igényt benyújtani, és csatolni kell a biztosítás megszűnésekor kapott „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátások megállapításához” elnevezésű nyomtatványt. A gyermekgondozási díjat a volt munkáltató fogja megállapítani, ha rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, illetve az igénybejelentőt a „Foglalkoztatói Igazolás”-sal és a „Jövedelemigazolással” együtt megküldi a székhelye telephelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár részére.

Ha a biztosított munkáltatója jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Az az anya, akinek a terhességi-gyermekágyi segély igénybevétele miatt szünetel az álláskeresői járadéka, a terhességi-gyermekágyi segély lejártát követően hol igényelheti a gyermekgondozási díj megállapítását?

- Annál a munkaügyi hivatalnál kell igényelni, ahol részére az álláskeresői járadékot megállapították.
- Ez esetben a „Foglalkoztatói Igazolás”-t a munkaügyi hivatal állítja ki, és az álláskeresői járadék szüneteltetéséről szóló határozattal együtt megküldi az „Igénybejelentés” egy példányát a székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár részére.

Hogyan történhet az igénybejelentés?

Személyesen, illetve postai úton is. Ha az igénybejelentés postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt meg kell őrizni.

Milyen nyomtatványokat kell az igényléskor benyújtani?

Az „Igénybejelentés gyermekgondozási díjra” elnevezésű nyomtatványt 2 példányban kell kitölteni.

Milyen iratokat kell benyújtani az ellátás megállapításához?

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát,
- a magánnyugdíjpénztár tagjának a záradékkal ellátott belépési nyilatkozatot,
- a biztosítás megszűnését követően igényelt ellátásnál az „Igazolvány az egészség-biztosítási ellátásokról” szülő igazolást,
- a gyermeket örökbefogadási szándékkal gondozó személy esetén az örökbefogadási eljárás megindításáról szóló igazolást,
- örökbefogadás esetén az örökbefogadásról szóló gyámhatósági határozatot, a gyermek új születési anyakönyvi kivonatát,
- az egészségbiztosítási járulék fizetéséről szóló megállapodást (ha az igénylő e megállapodás alapján biztosított),
- gyám esetén a gyámkirendelő határozatot.

Mi a foglalkoztató feladata az igénybejelentés után?

- Ha a munkahelyen működik társadalombiztosítási kifizetőhely, az ellátást ott állapítják meg, és onnan folyósítják abban az esetben is, ha a szülőnek a terhességi-gyermekágyi segély folyósítása alatt szűnt meg a munkaviszonya.
- A munkáltató a foglalkoztatói igazolásokat két példányban köteles kiállítani és annak egy példányát öt évig megőrizni.

Hogyan történik az egyéni vállalkozó gyermekgondozási díjra vonatkozó igénybejelentése?

- Az egyéni vállalkozónak a GYED igénylésekor „Igénybejelentés” nyomtatványt kell kitölteni és két példányban közvetlenül az Egészségbiztosítási Pénztárhoz személyesen vagy postai úton eljuttatni.
- A személyesen benyújtott igény esetén az egyik bejelentőlapot át kell adni az Egészségbiztosítási Pénztár részére, a másik igénybejelentő-

lapon pedig igazoltatni kell az igény átvételét, és az átvételi példányt meg kell őrizni.

- Ha az igény bejelentése postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt az igénybejelentő-lap egy példányával együtt kell őrizni.

Ha az igényt késedelmesen nyújtják be, van-e lehetőség az ellátás visszamenőleges megállapítására?

Igen, ha az igénylő már korábban is rendelkezett a jogosultsági feltételekkel, akkor az ellátás visszamenőleg legfeljebb hat hónapra állapítható meg.

A gyermekgondozási díjban részesülő milyen tényt köteles bejelenteni a folyósító szervnek?

Ha

- a GYED folyósítása alatt újabb gyermeke születik,
- a GYED-re jogosító gyermek kikerül a háztartásból,
- a GYED-re jogosító gyermek napközbeni ellátásban (bölcsőde) részesül,
- a GYED-et igénybevevő ismét folytatja kereső tevékenységét.

Lehet-e választani a gyermekgondozási segély és a gyermekgondozási díj igénybevétele között?

Igen. A szülő eldöntheti, hogy melyik ellátást kívánja igénybe venni, de célszerű kiszámítani, hogy melyik ellátás összege kedvezőbb az érintett részére.

Mit tehet a GYED-ben részesülő szülő, ha napi 4 órában dolgozni szeretne?

A gyermekgondozási díj folyósítása alatt kereső tevékenységet még napi 4 órában sem lehet folytatni. Azonban a gyermek egy éves kora után kérheti a gyermekgondozási díj megszüntetését, és ezután igényelheti a gyermekgondozási segélyt, mivel a GYES folyósítása mellett a gyermek egy éves kora után korlátlan időtartamban lehet kereső tevékenységet folytatni.

Ha az anya GYED-en van, az apa ugyanarra a gyermekre tekintettel kérheti-e a gyermekápolási táppénz megállapítását?

Ugyanarra a gyermekre tekintettel, amelyikkel az egyik szülő GYED-en van, a másik szülő nem kérheti a gyermekápolási táppénz megállapítását. Ha azonban a családban több gyermek nevelkedik, a másik beteg gyermek után az apának megállapíthatják a gyermekápolási táppénzt.

A GYERMEKÁPOLÁSI TÁPPÉNZ

Meddig veheti igénybe az anya (apa) a gyermekápolási táppénzt?

- egy évesnél fiatalabb gyermek ápolása esetén a gyermek egy éves koráig;
- egy és három év közötti beteg gyermek esetén évenként és gyermekenként 84 naptári napig;
- három és hat év közötti évenként és gyermekenként 42 (egyedülállóknak 84) naptári napon át;
- hat és tizenkét év közötti gyermek esetén évenként és gyermekenként 14 (egyedülállóknak 28) naptári napon át.

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ SZABADSÁG

Mikor köteles a munkáltató fizetés nélküli szabadságot biztosítani a szülőknek?

- a gyermek 3. életéve betöltéséig a gyermek gondozása céljából;
- a gyermek 10. életéve betöltéséig a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt, feltéve, hogy a munkavállaló a gyermeket otthonában gondozza,
- a gyermek 12. életéve betöltéséig a gyermek betegsége esetén, az otthoni ápolás érdekében.

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ PÓTSZABADSÁG

Jár-e pótszabadság a gyermek után?

Igen, a gyermek születésének évétől, annak az évnek a végéig, amikor a gyermek a 16. életévét betölti, a következők szerint:

- egy gyermek után kettő,
- két gyermek után négy,
- kettőnél több gyermek után összesen hét nap pótszabadság illeti meg a szülőt.

Melyik szülő veheti igénybe a gyermek(ek) után járó pótszabadságot?

Nyilatkozatuk alapján bármelyik szülő. Ha az anya GYES-en, GYET-en van, a pótszabadságot az apa is igénybe veheti.

GYERMEKE SZÜLETÉSEKOR AZ APÁNAK JÁRÓ MUNKAI DŐ-KEDVEZMÉNY

Gyermeke születésekor jár-e az apának munkaidő-kedvezmény?

Igen, gyermeke születésekor öt munkanap munkaidő-kedvezmény illeti meg az apát, melyet legkésőbb a születést követő második hónap végéig kérésének időpontban köteles a munkáltató kiadni.

A kedvezmény abban az esetben is megilleti az apát, ha gyermeke halva születik, vagy meghal.

A munkaidő-kedvezmény tartamára távolléti díj jár.

CSALÁDI ADÓKEDVEZMÉNY

Kik vehetik igénybe a családi adókedvezményt?

A három vagy több gyermeket nevelő családok, ha az igénylő éves jövedelme a 6 millió forintot nem haladja meg. Ez a jövedelemhatár háromnál több gyermek nevelése esetén 500.000,-Ft-al emelkedik, de legfeljebb évi 8 millió forint.

Mennyi a családi adókedvezmény összege?

Gyermekenként 4.000,- forint.

IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI

RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- a pénzbeli támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek
- egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

Ki állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot?

A lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzője.

Kinek állapítható meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság?

A jegyző 1 év időtartamra annak a gyermeknek állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át (2007. január 1-től 34.879,- Ft, 2007. február 15-től 35.269,- Ft), ha
 - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
 - a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
 - a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek
- akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 -át (2007. január 1-től 32.196,- Ft, 2007. február 15-től 32.556,- Ft) a fentiek alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyoni értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Mely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja a kérelem benyújtásának napja.

Mit értünk vagyon alatt?

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja.

A lízingelt dolog vagyoni értékű jognak minősül?

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dolgon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni, melynek értékét az illetékekről szóló törvény szerint fogják meghatározni.

Mi tekinthető nem hasznosítható ingatlannak?

A forgalomképtelen, az elidegenítési tilalom alatt álló és – kivéve, ha a haszonélvezeti jog jogosultja a gyermek vagy a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó- a haszonélvezeti joggal terhelt ingatlan.

A vagyonvizsgálat során mi nem tekinthető vagyonnak?

Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Az egy főre jutó jövedelem számításánál kit lehet közeli hozzátartozóként figyelembe venni?

- a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

- a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más fogyatékos gyermeket,
- a Csjt. alapján a szülő vagy házasátársa által eltartott rokont.

A családba fogadott vagy harmadik személynél elhelyezett gyámság alatt álló gyermek a jövedelemszámítás szempontjából nem tekinthető a támogatást kérővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak. A reá nézve igényelt támogatás megállapításánál a gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat (pl. családi pótlék, árvaellátás) veszik figyelembe.

Nagykorú gyermek esetén is megállapítható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény?

A feltételek fennállása esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermek nagykorúvá válása esetén is megállapítható, ameddig a jogosult nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, de legfeljebb 23. életévének betöltéséig, továbbá ha a jogosult felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, legfeljebb a 25. életévének betöltéséig.

Mikor szűnik meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság bármely okból történő megszüntetése esetén a jogosultság a megszüntető határozat meghozatalát követő második hónap első napjától szűnik meg.

PÉNZBELI TÁMOGATÁS

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- 2007. július 1-jén fennáll, július hónapban 5.000,- Ft, továbbá, ha
- 2007. novemberében fennáll, november hónapban 5.000,- Ft

pénzbeli támogatást állapít meg gyermekenként.

KIEGÉSZÍTŐ GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Ki jogosult a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra?

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek **gyámja**, ha

- a gyermek tartására köteles, és

- nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban (rendszeres szociális járadék, átmeneti járadék), vagy időskorúak járadékában részesül.

Mikor tekinthető tartásra kötelesek a gyám?

A gyám tartási kötelezettsége nem a gyámrendeléssel keletkezik. Tartásra köteles az az egyeneságbeli rokon, nagykorú testvér, ha a gyámsága alatt álló gyermek szülei tartásra nem kötelezhetők valamilyen okból (pl. a szülők elhunytak, vagy ismeretlen helyen tartózkodnak, egyéb okból nem lehet tartásra kötelezni őket).

Ki, és meddig állapítja meg a támogatást?

A gyám lakóhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője, határozatlan időre.

Mennyi a kiegészítő támogatás havi összege?

A támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, mely 2007. január 1-től 5.676,- Ft, 2007. február 15-től 5.968,- Ft.

A jegyző kinek állapít meg pótlékot?

Annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- 2007. július 1-én fennáll, július hónapban 7.500,- Ft, továbbá ha
- 2007. november 1-én fennáll, november hónapban 7.500,- Ft

pótlékot állapít meg gyermekenként.

Hogyan történik a támogatás folyósítása?

Ha a támogatást jogerősen megállapították, azt a kérelem benyújtásának napjától állapítják meg. Ha a kérelmet

- a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,
 - a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát
- kifizetik ki.

A jegyző utólag, a tárgyhónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja az ellátást.

Fontos tudni:

- A támogatásban részesülőnek a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül kell értesítenie a jegyzőt.
- A kiegészítő támogatásra való jogosultság feltételeit a jegyző évente egyszer felülvizsgálja.

RENDKÍVÜLI GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Mikor állapítható meg rendkívüli gyermekvédelmi támogatás?

Abban az esetben, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartását veszélyeztetett élethelyzetbe kerül. A megállapítás részletes szabályait az önkormányzat saját rendeletében határozza meg.

GYERMEKTARTÁSDÍJ MEGELŐLEGEZÉSE

Mikor előlegezi meg a gyámhivatal a gyermektartásdíjat?

A tartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor,

- ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és a tartásdíj behajtása átmenetileg lehetetlen,
- a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást, nyújtani, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét (2007. január 1-től 53.660,- Ft, 2007. február 15-től 54.260,- Ft).

Mely esetekben nem kerülhet sor a tartásdíj megelőlegezésére?

Akkor, ha a tartásdíj fizetésére kötelezett:

- sorkatonai szolgálatát tölti,
- külföldi tartózkodási helye ismeretlen vagy lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj érvényesítésére nincs nemzetközi szerződés és viszonyosság sem áll fenn,
- a jogosulttal közös háztartásban él,
- ha a tartásdíj megtérülésére nincs remény, illetve
- lejárt tartásdíj esetében.

Megállapíthat-e a gyámhivatal annál alacsonyabb összeget annál, mint amit a bíróság határozata tartalmaz?

Igen, ha a gyermek tartását a gondozó szülő részben biztosítani tudja. A megelőlegezett összeg azonban ez esetben sem lehet kevesebb a bíróság által megállapított összeg 50 százalékánál.

ÉTKEZÉSI TÉRÍTÉSI DÍJKEDVEZMÉNY

Ki jogosult és milyen mértékű étkezési térítési díj-kedvezményre?

Gyermekétkeztetés esetén

- a bölcsődés, az óvodás, az 1-4 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át
- az oktatási intézményben tanuló, rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át

A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött – tanulói szerződése alapján már jogosult.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

INGYENES TANKÖNYVELLÁTÁS

Ki jogosult normatív alapon tankönyvre?

A nappali rendszerű oktatásban résztvevő

- tartósan beteg
- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar)
- három vagy többgyermekes családban él,
- nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló.

Ki után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény?

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után.

Hogyan kell igazolni a jogosultságot?

A normatív kedvezményre való jogosultságot a tartósan beteg, három-vagy többgyermekes családban élő gyermek esetén, nagykorú és saját jogán családi pótlékban részesülő személy esetén a hasonló jogcímen folyósított családi pótlékról – a családtámogatási kifizetőhely által – kiállított igazolással, illetve ha a családi pótlékra való jogosultság a legmagasabb életkor elérése miatt megszűnt, szakorvosi igazolással.

- Sajátos nevelési igényű gyermek esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetén az erről szóló határozattal kell igazolni.

Mikor kell az igényt bejelenteni?

Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni. Ha a bejelentés későbbi időpontban történik – beleértve az iskolaváltást is – az iskola a tankönyvek kölcsönzésével, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvek rendelkezésre bocsátásával köteles az igényt teljesíteni.

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezik meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci

részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára biztosítják,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében, óvodában, iskolai napköziben.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde végezheti a fogyatékos gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is.

A bölcsődei ellátás keretében a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

A bölcsődei felvétel során előnyben részesítik azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, mely ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

A gyermek abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.

A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti.

Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában.

A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet.

A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be.

A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság - szakvéleményének megküldésével - értesíti a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt.

Iskolai napközis foglalkozás

A napközis, foglalkozásokat oly módon szervezik meg, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezéséhez az első négy évfolyamon

napi négy és fél óra, az ötödik-nyolcadik évfolyamon és a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskola valamennyi többi évfolyamán napi három óra, áll rendelkezésre.

V. GYERMEKEK UTÁNI ELLÁTÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK KEDVEZMÉNYEI

GYERMEKNEVELÉS MELLETT FOLYTATOTT TANULMÁNYOKAT ÉRINTŐ KEDVEZMÉNYEK

Mikor igényelhető a felsőoktatásban kedvezmény, mentesség?

Az állami felsőoktatási intézményekben, államilag nem finanszírozott képzésben részt vevő hallgatók – az intézmény szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint – költségtérítést és egyéb díjakat fizetnek.

A költségtérítéses képzésben részt vevő, az adott félév (oktatási időszak) első napján terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülő hallgató, aki

- alapképzésben,
- kiegészítő alapképzésben,
- szakirányú továbbképzésben vagy
- akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésben vesz részt, költségtérítés fizetésére nem kötelezhető.

A költségtérítés fizetése alóli mentességtől függetlenül azonban az intézmény egyéb díj, térítés megfizetésére kötelezheti a hallgatót.

Az említett mentességre jogosító feltételeken túl lehetőség van arra, hogy az intézmény a hallgató számára, kérelmére – elsősorban előző félévi tanulmányi eredménye alapján – az adott félévre költségtérítési kedvezményt vagy költségtérítés alóli mentességet állapítson meg.

Az egyházi és egyéb, nem állami fenntartású felsőoktatási intézményekre a fentiek az Oktatási Minisztériummal kötött megállapodás alapján vonatkoznak, alapítványi fenntartású egyetemekre illetve főiskolákra nem érvényesek.

A munkaügyi hivatalok támogatott képzései

A munkaügyi hivatal által felajánlott, vagy elfogadott képzése egyebek mellett annak a személynek támogatható, aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül. Feltétel, hogy

- a képzés időtartama nem haladhatja meg a heti húsz órát, és
- a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves - gyermekgondozási díj folyósítása

esetén másfél éves - korának betöltését követően kezdődik meg, valamint

- a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy keresőtevékenységet nem folytat.

A képzéssel kapcsolatos költségek részben vagy teljes mértékben megtéríthetők. Részbeni térítés esetén nagyobb mértékű egyéni kedvezmény kérelem alapján igényelhető.

A képzési támogatásban részesíthetők további körét a Munkaerőpiaci Alap Irányító Testülete (MAT) határozhatja meg.

MUNKAADÓ ÁLTAL IGÉNYELHETŐ KEDVEZMÉNY A GYERMEKÉT NEVELŐ, GONDOZÓ SZÜLŐ UTÁN

A munkaadót kedvezmény illeti meg a munkaerőpiactól tartósan távollévő személy foglalkoztatása esetén. A munkaerőpiactól tartósan távollévő személynek minősül egyebek mellett a gyermekgondozási segély, gyermekgondozási díj, gyermeknevelési támogatás, valamint ápolási díj folyósításának megszűnését követően elhelyezkedni kívánó személy.

A munkaadót a kedvezmény akkor illeti meg, ha a munkaerőpiactól tartósan távollévő személy

- foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban nem áll, és
- a foglalkoztatására irányuló jogviszony létesítésére a GYES, GYED, GYET, továbbá ápolási díj folyósításának megszűnését követő első alkalommal kerül sor,
- a munkaerőpiactól tartósan távollévő személy legalább kilenc hónapon keresztül történő foglalkoztatására teljes munkaidőben vagy legalább napi négy órát elérő rész munkaidőben kerül sor, valamint
- a munkaadó legalább három hónap időtartamig történő továbbfoglalkoztatást vállal.

A munkaadónak a kedvezményhez való joga akkor nyílik meg, ha a munkaerőpiactól tartósan távollévő személyt legalább kilenc hónapon keresztül megszakítás nélkül foglalkoztatta. A kedvezmény alapját a munkavállalók után megfizetett társadalombiztosítási járulék összege adja (legfeljebb havi 90.000,- forint bruttó kereset figyelembevételével) mértéke pedig a kilenc hónapra számított járulék összegének ötven százaléka.

A gyermekgondozás céljából fizetés nélküli szabadsága ideje alatt a munkahelyét elvesztő személy legalább kilenc hónap időtartamig történő foglalkoztatása, azt követően pedig további három hónapig történő

továbbfoglalkoztatásának vállalása esetében a munkaadó igénybe veheti a kedvezményt. Ha a kilenc és három, összesen tizenkét hónap elteltét követően a munkavállaló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya megszűnik, időközben ismét gyermeket szül, ezt követő munkaerő-piaci visszatérése során a kedvezmény - a három éves általános korlát figyelembe vételével - ismét igénybe vehető. A kedvezmény tehát háromévente annyiszor vehető igénybe, ahány személyre tekintettel az ellátást folyósították.

A kedvezmény a meghatározott feltételek fennállása esetén annyi alkalommal vehető igénybe, ahány esetben a GYES, GYED, GYET és az ápolási díj a munkaerőpiactól tartósan távollévő személyt különböző személyekre tekintettel megillette.

ÉLETKEZDÉSI TÁMOGATÁS (BABAKÖTVÉNY)

2006. január 1-jétől a Magyar Köztársaság valamennyi újszülött polgára számára támogatást nyújt, amely arra szolgál, hogy a nagykorúság kezdetén, vagyis a 18. életév betöltése után könnyebb legyen a fiatalok életkezdése, akár a továbbtanulás, pályaválasztás, akár az otthonteremtés és a családalapítás esetén.

Ki jogosult a babakötvényre?

A babakötvényre minden 2005. december 31. után született, magyar állampolgárságú és magyarországi lakóhellyel rendelkező gyermek jogosult, amely alapján meghatározott összegű állami támogatást kap. A gyermek nevére szóló befektetési számlán elhelyezett induló összeg az évek során a szülők az állam által támogatott megtakarításaival egészülhet ki.

Milyen mértékű az állami támogatás?

A támogatásra jogosító babakötvény összege 2007-ben született gyermekek esetén gyermekenként 42.500,- Ft. Ezen felül az alacsonyabb jövedelmű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok gyermekei, valamint az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek a 7. és 14. életévük betöltésekor további 44.600,- - 44.600,- Ft-ra, jogosultak.

Hogyan igényelhető a babakötvény?

A Kincstár a születés hónapját követő 10 munkanapon belül hivatalból értesül a gyermek születéséről, majd ezt követően 8 munkanapon belül a gyermek nevére kincstári számlát nyit, amelyen a gyermeknek járó állami

támogatásokat és azok kamatait nyilvántartja. A kincstári számla megnyitásáról a Kincstár a szülőknek levelet küld.

A szülő Start-számlát nyithat a gyermek nevére valamely banknál vagy befektetési szolgáltatónál.

A Start-számla megnyitásához a szülőnek igazolnia kell, hogy

- a családi pótlékot a nevére folyósítják, továbbá
- be kell mutatnia a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és
- a gyermek adóigazolványát, illetve
- engedélyt kell adni a számlavezető pénzintézetnek arra, hogy a gyermek adatait a Start-számlával kapcsolatos ügyintézéshez nyilvántartsa.

(Az adóigazolványt az APEH állítja ki, a gyermek adóazonosító jeléről a Kincstár leveléből értesülhetnek a szülők.)

Megnyitható-e a Start-számla az adóigazolvány kiváltása nélkül is?

A Start-számla a gyermek adóigazolványának kiváltása nélkül is megnyitható, ha a szülő felhatalmazást ad, hogy a gyermek adóazonosító jelét a Kincstár megküldje a számlavezetőnek.

A számlanyitásról a bank vagy befektetési szolgáltató értesíti a Kincstárat, amely ez alapján a szülő által nyitott Start-számlára utalja az állami támogatást.

Meddig lehet a Start-számlát megnyitni?

A Start-számlát nemcsak közvetlenül a gyermek születése után, hanem bármikor később is meg lehet nyitni. Ebben az esetben a saját számla létrehozásáig a gyermeknek járó állami támogatás a kincstári számlán marad, és a Kincstár évente az öt éves állampapír hozamával megegyező mértékű kamatot ír jóvá a számlán levő összeg után. Ha a szülő végül megnyitja a Start-számlát, a Kincstár az addig a kincstári számlán összegyűlt összeget átutalja.

Hogyan gyarapítható az állami támogatás?

A Start-számlán lévő összeg gyarapítására minden évben be lehet fizetni meghatározott összeget, amely után további állami támogatás jár. Befizető lehet a szülő vagy bármely magánszemély. Befizetéseik együttes összege legfeljebb évenként 120.000,-Ft lehet.

A magánszemélyek befizetése után járó állami támogatás mértéke:

- általános esetben a befizetett összeg 10 %-a, de legfeljebb évi 6.000,-Ft;

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok gyermekei esetében a támogatás a gyermek számlájára befizetett összeg 20%-a, évente legfeljebb 12.000,-Ft;
- Start-számla átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek részére is nyitható. Ők az évi 12.000,-Ft állami támogatást akkor is megkapják, ha nincs, aki befizessen a számlájukra.

A Start-számlára a települési önkormányzatok is befizethetnek, befizetéseik után azonban állami támogatás nem jár.

Mikor használható fel a babakötvény?

A gyermek számláján elhelyezett összegek - állami támogatás, szülői megtakarítások - illetve ezek hozama legkorábban a gyermek 18. életévének betöltését követően vehetők fel.

VI. A TARTÓSAN BETEG, ILLETVE SÚLYOSAN FOGYATÉKOS GYERMEKEK UTÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ ELLÁTÁSOK

- Ápolási díj
- Magasabb összegű családi pótlék
- Gyermekgondozási segély
- Étkezési térítési díjkedvezmény
- Ingyenes tankönyvellátás

(Az ápolási díj kivételével a jogosultság megállapításának feltételeit már az előzőekben ismertettük.)

ÁPOLÁSI DÍJ

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú személy részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – az a hozzátartozó, aki önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló

- súlyosan fogyatékos (korhatár nélkül), vagy
- tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díj összege nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (2007. január 1-től 25.800,- Ft 2007. február 15-től 27.130,- Ft).

Az ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A települési önkormányzat képviselő-testületének rendeletében meghatározott feltételek esetén ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak is, aki 18. életévét betöltött, tartósan beteg személy gondozását végzi.

A díj összege nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (2007. január 1-től 21.464,- Ft, 2007. február 15-től 21.704,- Ft).

A települési önkormányzat jegyzője a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző személy kérelmére emelt

összegű ápolási díjat állapít meg, mely azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-val (2007. január 1-től 34.879,- Ft, 2007. február 15-től 35.269,- Ft)

Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy
- tisztálkodni, vagy
- öltözködni, vagy
- illemhelyet használni, vagy
- lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni, feltéve, hogy esetében a fentiek közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A települési önkormányzat jegyzője a fenti feltételek fennállásáról az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézmény szakvéleménye alapján dönt.

Amennyiben a tartósan beteg gyermek után a szülő gyermekgondozási segélyben részesül, annak folyósítása alatt egyidejűleg ápolási díjra nem jogosult. Amennyiben a gyermek állapota szerint fokozott ápolást igényel, a gyermekgondozási segély folyósításának megszüntetését követően a szülő kérheti az emelt összegű ápolási díj megállapítását.

Összege:

Az ápolási díj havi összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult esetén az a fenti összegek és a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás havi összegének a különbözete (ha a jogosult részére folyósított más rendszeres pénzellátás összege alacsonyabb, mint az ápolási díj összege). Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat kell megállapítani.

Az ápolási díj folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, mivel a folyósított összegből 8,5% nyugdíjjarulékot vonnak.

Az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell a háziorvos igazolását arról, hogy az ápolat

- súlyosan fogyatékos, vagy
- tartósan beteg,

és arra vonatkozó szakvéleményét, hogy az ápolat állandó és tartós gondozásra szorul.

A háziorvos az igazolás arról, hogy az ápolat tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személy

- az orvosszakértői szerv szakvéleménye, vagy
- a megyei gyermek-szakfőorvos igazolása, vagy
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján állítja ki.

A háziorvos a súlyos fogyatékoság tényéről szóló igazolást a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján is kiállíthatja.

Tartósan betegnek minősül az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolat, gondozást igényel.

Nagykorú személy esetén súlyosan fogyatékos személynek minősül az, aki

- segédeszközzel, vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló-életmód folytatására képes,
- hallásvesztése oly mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel nem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévet megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervezív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban (141/2000. (VIII.9.) Kormányrendelet) meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiány miatt önmaga ellátására nem képes és állandó ápolásra, gondozásra szorul.

Ha az ápolást végző hozzátartozó nem ért egyet a házi orvos igazolásával, annak felülvizsgálatát kérheti az egészségügyi államigazgatási szerv által kijelölt az ápolást indokoló diagnózis szerinti szakorvostól vagy szervtől, a tartós betegség fennállásáról, illetve a tartós gondozás fennállásáról szóló szakvélemény felülvizsgálatát az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézménytől.

(Ez a lehetőség az önkormányzatot is megilleti.)

Nem jogosult a díjra a hozzátartozó, ha

- az ápolat személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, illetőleg óvodai, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, vagy közoktatási intézmény tanulója, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója kivéve, ha
 - a közoktatási intézményben eltöltött idő a kötelező tanórai foglalkozások időtartamát nem haladja meg, vagy
 - az óvoda, a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy
 - az óvoda, a közoktatási, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolat végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,
- az ápoló
 - rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén - folyósítanak,
 - szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója,
 - keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja,

Még kell szüntetni az ápolási díj folyósítását, ha

- az ápolat személy állapota az állandó ápolat már nem teszi szükségessé,
- az ápolat végző személy a kötelezettségét nem teljesíti,
- az ápolat személy meghal,
- az ápolat végző, vagy az ápolat személy tartózkodási engedélyének érvényességi ideje meghosszabbítás nélkül lejárt, illetve az engedélyt visszavonták,
- a jogosultságot kizáró körülmény következett be.

Az ápolat személy halála esetén a halál időpontját követő harmadik hónap első napjától szünetlik meg az ellátás folyósítását.

2006. január 1-től ha súlyosan fogyatékos beteget ápoló személy részére saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátást (öregségi nyugdíj, rokkantsági nyugdíj) állapítanak meg, továbbra is jogosult az ápolási díjra, feltéve, hogy az ápolási díjat a nyugdíj megállapítása időpontjában több mint tíz éve folyósítják.

KÖZGYÓGYELLÁTÁS

Amennyiben a gyermek betegsége miatt magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, alanyi jogon jogosult a közgyógyellátásra.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

A közgyógyellátás gyógyszer szolgáltatása esetében a szükségletekhez jobban igazodó felhasználás érdekében 2006. július 1-jétől ún. gyógyszerkeret bevezetésére került sor.

A gyógyszerkeret

- a rendszeres gyógyszeres szükséglet támogatását szolgáló egyéni gyógyszerkeretből (legfeljebb havi 12.000,- Ft) és

- az akut megbetegedésből eredő gyógyszeres szükséglet támogatását szolgálo eseti keretből (legfeljebb évi 6.000,- Ft) tevődik össze

Ha az egyén rendszeres gyógyszerköltsége a havi 1.000,- Ft-ot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra

Azok a közgyógyellátottak, akiknek nincs krónikus betegségük, gyógyszer-támogatásra nem jogosultak, de az egyéb ellátásokat, (pl. gyógyászati segédeszköz) továbbra is igénybe vehetik.

KÖZLEKEDÉSI TÁMOGATÁS

A súlyosan mozgáskorlátozott gyermek egy éves kora után kérhető a közlekedési támogatás megállapítása a helyi önkormányzat jegyzőjétől. A kérelemhez mellékelni kell a gyermekorvos szakvéleményét a közlekedőképesség minősítéséről, valamint a család jövedelmi igazolásait. A kérelmet minden év április 30-ig kell a jegyzőhöz benyújtani. A támogatás összege 7.000,-Ft/év.

GÉPKOCSI-SZERZÉSI TÁMOGATÁS

Ki után kérhető gépkocsi-szerzési támogatás?

Szerzési támogatásra való jogosultsága állapítható meg annak a személynek,

- aki a vele közös háztartásban élő 3. életévét betöltött súlyos mozgáskorlátozott kiskorú gyermeke személygépkocsival történő szállítását írásbeli nyilatkozatban vállalja, ha a szállítás a gyermek tanulói jogviszonya, gyógykezelése, rendszeres intézményi ellátása miatt indokolt, valamint
- aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, és
- akinek családjában az egy főre jutó, a tárgyévet megelőző év havi átlagos nettó jövedelme a tárgyév január 01. napján érvényes öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegében 2,5-szeresét nem haladja meg
- aki saját vagy más személy mozgáskorlátozottságára, vagy súlyos mozgáskorlátozottságára tekintettel a kérelem benyújtását megelőző hét éven belül nem részesült szerzési támogatásban vagy gépjármű-behozatali vámentességben,
- gyógykezelésnek a havi legalább két alkalommal a súlyos mozgáskorlátozott személy egészsége megőrzése miatt gyógyító intézetbe történő szállítása,

- intézményi ellátásnak a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermek rehabilitációját, rehabilitációját, fejlesztő foglalkoztatását szolgáló egyéb intézmény – gondozás, nevelés, oktatás céljából történő – rendszeres látogatása minősül.

A kérelmet a lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzőjénél, minden év április 30-ig.

Személygépkocsi szerzési támogatás a belföldi kereskedelmi forgalomban történő 3 millió forintot meg nem haladó fogyasztói árú, legfeljebb 1610 cm³ lökettérfogatú benzinüzemű, illetve legfeljebb 2000 cm³ lökettérfogatú dízelüzemű személygépkocsi, vagy a megyei (fővárosi) rehabilitációs főorvos javaslata alapján a segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerékű jármű, illetőleg a járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 6 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlása esetén a vételárhoz valamint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium előzetes engedélyével a külföldről behozandó, a fentieknek megfelelő személygépkocsi, illetőleg segédmotoros rokkantkocsi vagy kerekesszék magyarországi forgalomba helyezésével kapcsolatos költségének megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás. A támogatás mértéke a vételár, illetve a forgalomba helyezéssel kapcsolatos költségének 60%-a, legfeljebb azonban 300.000,- forint.

PARKOLÁSI IGAZOLVÁNY

Az után a gyermek után igényelhető, aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának minősül, s e betegségek fennállása miatt magasabb összegű családi pótlékban részesül. Az igazolvány a lakóhely szerint illetékes okmányirodánál igényelhető.

UTAZÁSI KEDVEZMÉNY

Ha a gyermek beteg, a járó beteg szakellátások igénybevételéhez, illetve fekvőbeteg gyógyintézetbe történő beutazáshoz kísérőjével együtt utazási költségeihez támogatás illeti meg.

A hitelezett utazási igazolvány kiállítására és a szolgáltatás igénybevételének igazolására jogosult

- a beutalásra jogosult orvos a szakellátásra, illetve az orvos szakértői vizsgálatra történő beutaláskor;
- az egészségügyi szakellátás orvosa a vizsgálat, a kezelés, a fekvőbeteg intézményből való elbocsátás és az ismételt kezelés elrendelésekor.

Ha a gyermek a betegsége, egészségi állapota miatt tömegközlekedési eszközön utazni nem tud, utazási költségtérítésként az adott viszonylatban közlekedő olcsóbb díjtételű menetrendszerinti közlekedési eszköz jegyének árát – ide értve a kísérő jegyének árát is – állapítják meg.

A fogyatékos gyermek ellátását biztosító gyógypedagógiai intézmény, korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény és a fogyatékos gyermekek rehabilitációs célú szolgáltatását biztosító intézmény igénybevételevel kapcsolatban felmerült utazási költségekhez is jár támogatás. Az utalvány kiállítására a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. A szolgáltatások igénybe vételét a szolgáltatást nyújtó intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített utazási utalványon havonta (hetente) igazolja.

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegséget vagy fogyatékossgot megállapító igazolás kiadására jogosult szakorvosok:

A) 1. Anyagcsere és endokrin betegségek	
A) 2. Anyagcsere és gasztroenterológiai betegségek	Gasztroenterológiai szakorvos
B) Kardiológiai betegségek	Kardiológiai szakorvos
C) Vesebetegségek	Nephrológus, urológus szakorvos
D) Immunopathológiai kórképek	Speciális szakorvos
E) Haematológiai kórképek	Haematológiai szakorvos
F) Rosszindulatú daganatok, illetve leukémiák	Gyermek leukémia- és tumorcentrumok szakorvosa
G) Pulmonológiai kórképek	Gyermekpulmonológiai szakorvos
H) Neurológiai betegségek	Gyermekneurológiai szakorvos
I) Bőrgyógyászati betegségek	Bőrgyógyász, gyermekbőrgyógyász szakorvos
J) Egyéb krónikus betegségek, illetve fejlődési rendellenességek	Speciális szakorvos
K) Érzékszervi fogyatékoságok	Szemész, illetve fülész, audiológus szakorvos
L) Mozgásszervi fogyatékoságok	Speciális szakorvos
M) Értelmi fogyatékoság	Különböző szakértői bizottságok szakorvosai
N) Pervazív fejlődési zavarok	Speciális szakorvos
O) Pszichiátriai betegségek	Speciális szakorvos
P) Többszörös és összetett betegségek	Érintett szakorvosok
Q) Neonatológiai utóképek	Neonatólógus szakorvos

Egészségbiztosítási Pénztárak címjegyzéke

Egészség- biztosítási Pénztár	Cím	Postacím	Központi telefonszám	FAX
Bács-Kiskun Megyei	6000 Kecskemét Izsáki u. 8.	6000 Kecskemét Pf.: 145.	(76) 513- 000	(76) 513- 099
Baranya Megyei	7645 Pécs Nagy Lajos kir. útja 3.	7645 Pécs Pf.: 105.	(72) 508- 300	(72) 508- 381
Békés Megyei	5600 Békéscsaba Luther u. 3.	5601 Békéscsaba Pf.: 117.	(66) 444- 522	(66) 442- 110
Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei	3530 Miskolc Mindszent tér 3.	3501 Miskolc Pf.: 83.	(46) 514- 400	(46) 514- 455
Csongrád Megyei	6726 Szeged Bal fasor 17-21.	6744 Szeged Pf.: 472.	(62) 561- 200	(62) 561- 201
Fejér Megyei	8000 Székesfehérvár József A. u. 42.	8002 Székesfehérvár Pf.: 101.	(22) 315- 180	(22) 327- 677
Fővárosi és Pest Megyei	1139 Budapest Teve u. 1/a-c.	1387 Budapest Pf.: 27.	(1) 288- 5100	(1) 288- 5150
Győr- Moson- Sopron Megyei	9023 Győr Szabolcska M. u. 1/a.	9002 Győr Pf.: 105.	(96) 327- 722	(96) 311- 359
Hajdú-Bihar Megyei	4026 Debrecen Darabos u. 9-11.	4002 Debrecen Pf.: 125.	(52) 446- 999	(52) 430- 379
Heves Megyei	3300 Eger Klapka u. 1.	3301 Eger Pf.: 28.	(36) 311- 555	(36) 311- 740
Jász- Nagykun- Szolnok Megyei	5001 Szolnok Mikszáth K. u. 3-5.	5001 Szolnok Pf.: 42.	(56) 424- 111	(56) 424- 002
Komárom- Esztergom Megyei	2800 Tatabánya I. Népház u. 12.	2801 Tatabánya Pf.: 1454.	(34) 519- 311	(34) 519- 320

Nógrád Megyei	3100 Salgótarján Zemlinszky Rezső u. 9.	3101 Salgótarján Pf.: 92.	(32) 422- 600	(32) 422- 611
Somogy Megyei	7400 Kaposvár Bajcsy Zs. u. 28.	7400 Kaposvár Pf.: 350.	(82) 423- 133	(82) 423- 145
Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei	4400 Nyíregyháza Vörösmarty tér 7.	4400 Nyíregyháza Pf.: 155.	(42) 312- 177	(42) 315- 053
Tolna Megyei	7100 Szekszárd Szent István tér 19- 21.	7101 Szekszárd Pf.: 78.	(74) 529- 990	(74) 529- 991
Vas Megyei	9700 Szombathely Szily János u. 30.	9701 Szombathely Pf.: 105.	(94) 311- 050	(94) 312- 041
Veszprém Megyei	8200 Veszprém Óváry F. u. 7.	8201 Veszprém Pf.: 73.	(88) 546- 600	(88) 406- 783
Zala Megyei	8900 Zalaegerszeg Kossuth u. 9-11.	8901 Zalaegerszeg Pf.: 328.	(92) 320- 660	(92) 312- 348

Felhasznált joganyag

Ellátás	Jogszabály
Családi adókedvezmény	1995. évi CXVII. tv. 40.§
Anyasági támogatás	1998. évi LXXXIV. tv. 29-33.§
Terhességi-gyermekágyi segély	1997. évi LXXXIII.tv. 40-42.§
Gyermekgondozási díj (GYED)	1997. évi LXXXIII. tv. 42/a-d.§
Gyermekgondozási segély (GYES)	1998. évi LXXXIV. tv. 20-28.§
Családi pótlék	1998. évi LXXXIV. tv. 7-8.§
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, Egyszeri támogatás, Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	1997. évi XXXI. tv. 19-20.§ 28.§
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás,	6/2006 (I. 13.) Korm. rendelet
Tankönyvtámogatás	2001. évi XXXVII. tv.
Közgyógyellátás	1993. évi III. tv.
Utazási kedvezmények	1997. évi LXXXIII. tv.
Személygépkocsi-szerzési támogatás	164/1995. (XII.29.) Korm. rendelet
Felsőoktatásban igényelhető kedvezmény, mentesség	51/2002. (III.26.) Korm. rendelet
Munkaügyi központok támogatott képzései	1991. évi IV. törvény
Munkaadó által igényelhető kedvezmény	2004. évi CXXIII. törvény
Babakötvény	2004. évi CXXIII. törvény
Gyermekek után járó pótszabadság	1992. évi XXII. törvény
Apáknak járó munkaidőkedvezmény	1992.évi XXII. Törvény
Ápolási díj	1993. évi III. törvény

Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermekjogi
Közalapítványi Iroda

Gyermekjogi képviselők elérhetősége

2004.07.31.

Megye	Gyermekjogi képviselők neve, telefonszáma
Baranya	Kálmándy-Pap Ágnes (a megye E-i, K-i része) Tel: 06/20/4899-622 Csuhai Józsefné (a megye D-i, Ny-i része) Tel: 06/20/4899-639
Bács-Kiskun	Kátainé Luszti Ilona (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-623
Békés	Dr. Scheirich Gyula (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-643
Borsod-Abaúj-Zemplén	Lovas János Tibor (a megye D-i része) Tel: 06/20/4899-624 Nyerges Tibor (a megye É-Ny-i része) Tel: 06/20/4899-625
Csongrád	Dr. Dubecz György (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-626
Fejér	Faragó György (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-627

Győr-Moson-Sopron	Dr. Varga Szabolcs (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-631
Hajdú-Bihar	Rantálné dr. Szalai Erika (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-628
Heves és Nógrád	Popovics Edit (a megyék teljes területe) Tel: 06/20/4899-629
Jász-Nagykun-Szolnok	Hollik Zsuzsa (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-637
Komárom-Esztergom	Lánczos Eszter (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-630
Pest	Nyári Gabriella (a megye É-i része) Tel: 06/20/4899-632 Dr. Muraköziné Daróczi Csilla (a megye D-i része) Tel: 06/20/4899-640
Somogy	Duenas Valéria (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-633
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Morvai Anikó (a megye D-i része) Tel: 06/20/4899-634 Karasiné Karasi Ildikó (a megye K-i része) Tel: 06/20/4899-641 Dr. Grosz Alice Katalin (a megye É-i része) Tel: 06/20/4899-618

Tolna	Porció Györgyné (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-638
Vas	Tresó Zoltánné (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-635
Veszprém	Laky Lászlóné (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-636
Zala	Bodrogi György (a megye teljes területe) Tel: 06/20/4899-642
Főváros	Donáth Attila (III., X., XI., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXII., XXIII. kerület) Tel: 06/20/4899-620 Pauzáné Dr. Suha Judit (I., II., IV., V., VI., VII., VIII., XIII., XIV., XV. kerület) Tel: 06/20/4899-621 Ritlingné Bakonyi Márta (IX., XII. kerület) tel: 06/20/4899-617